

MAŁOPOLSKA

Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych w Małopolsce w 2019 roku

Część I

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Zrównoważonego Rozwoju

Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych w Małopolsce w 2019 roku

Część 1

Kraków 2020

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Zrównoważonego Rozwoju

Autorzy opracowania: Andrzej Binda

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Zrównoważonego Rozwoju
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie www.obserwatorium.malopolska.pl

Skład publikacji: Pracownia C&C

Projekt okładki: Pracownia C&C

ISBN: 978-83-66580-07-6

Egzemplarz bezpłatny Przy publikowaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła.

Publikacja została opracowana na podstawie zbiorów danych przekazanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Krakowie.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Spis treści

Źródło danych	4
Zbiory podatników podatku dochodowego	5
Zmiany w liczbie podatników	5
Struktura gospodarki na podstawie zbiorów podatników.....	7
Siedziba płatników podatników zamieszkałych w Małopolsce.....	9
Mobilność podatników zamieszkałych w Małopolsce.....	11
Podatnicy według wybranych rodzajów działalności	14
Działalność produkcyjna	15
Działalność handlowa.....	18
Transport.....	20
Gastronomia.....	22
Turystyka.....	24
Kultura, rozrywka, rekreacja	26
Usługi pozostałe	28
Razem działalności zagrożone	30
Wnioski	32
Spis map, tabel, wykresów	33

Źródło danych

Opracowanie przygotowano zostało na podstawie bazy danych zagregowanych dotyczących informacji o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-11 za 2019 rok, udostępnionych przez Izbę Administracji Skarbowej w Krakowie. Informacje dotyczą wyłącznie podatników zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego. Przekazane zbiory zawierały informacje w zakresie:

- gminy siedziby płatnika (województwo/powiat/gmina);
- rodzaju głównej działalności płatnika na poziomie podklasy PKD 2007;
- gminy zamieszkania podatnika (województwo/powiat/gmina);
- informacji o rodzaju kosztów uzyskania przychodu;
- liczby podatników.

Przekazany zbiór liczył niemal 400 tys. rekordów.

Informacje dotyczące płatników zbierane są metodą przedsiębiorstw, stąd nie ma możliwości precyzyjnego wskazania miejsca pracy i kierunku dojazdu.

Zbiory podatników podatku dochodowego

Analizowane zbiory obejmują informacje o podatnikach – osobach fizycznych zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego, którzy otrzymali roczną informację o uzyskanych dochodach i pobranych zaliczkach na druku PIT-11. Wielkości te nie są porównywalne do danych GUS dotyczących liczby pracujących z uwagi na odmienny zakres podmiotowy i przedmiotowy, a w szczególności:

- w wielkościach podawanych przez statystykę publiczną ujmowani są m.in. rolnicy indywidualni, którzy nie są podatnikami podatku dochodowego, lub samozatrudnieni, którzy co prawda są podatnikami, ale nie wystawiają sobie druku PIT-11,
- GUS podaje informacje wg faktycznego miejsca pracy (lub siedziby przedsiębiorstwa), dane z Izby Administracji Skarbowej przypisane są do miejsca zamieszkania podatnika,
- informacje podatkowe informują o skali zjawiska w całym roku, czyli wykazuje również pracowników sezonowych, krótkotrwale zatrudnionych (np. studentów),
- w informacjach podatkowych występują dokumenty wydane wielokrotnie jednemu pracownikowi, np. na skutek zmiany pracy.

Informacje podatkowe pozwalają zatem zaprezentować wiedzę o potencjale rynku pracy wg miejsca zamieszkania podatników oraz powiązaniach przestrzennych i rodzaju działalności.

Zmiany w liczbie podatników

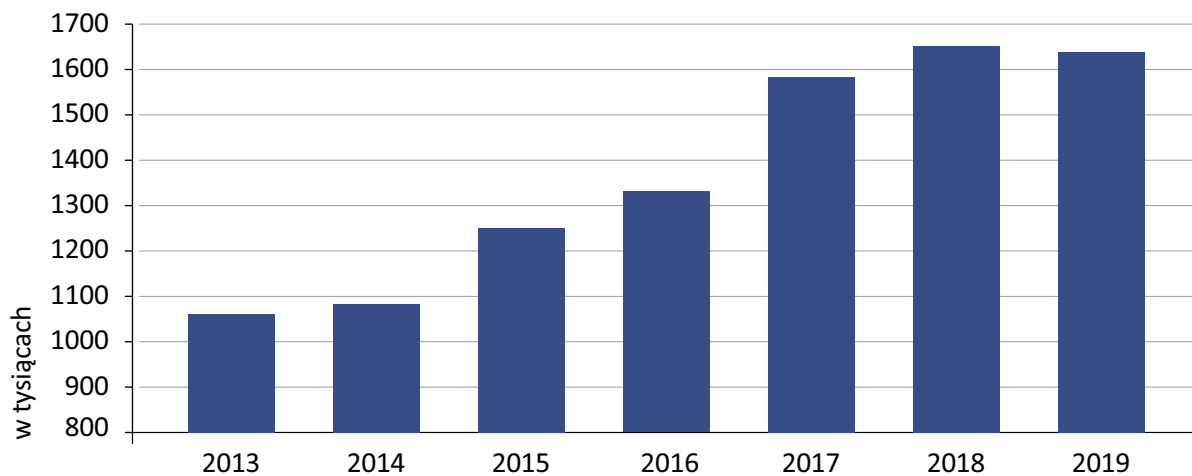
Otrzymane zbiory za 2019 rok obejmują 1636,3 tys. informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego, uzyskujących przychody z tytułu stosunku służbowego, stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej.

Rok 2019 przyniósł wyhamowanie szybkiego wzrostu liczby wydanych informacji PIT-11, a nawet niewielki spadek w stosunku do poprzedniego roku. Głównymi przyczynami spadku liczby wydawanych informacji podatkowych są:

- postępujący od kilku lat w Małopolsce spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym. Wystarczy wspomnieć, że tylko w latach 2015–2019 populacja ta zmniejszyła się o ok. 36 tys. osób;
- rosnący udział obcokrajowców niebędących rezydentami podatkowymi (np. obywatele Ukrainy zatrudnieni w budownictwie), a więc niewykazanych w przesłanych zbiorach;
- ograniczenie w handlu, który mógł się przełożyć na ograniczenie w powszechnym w latach poprzednich zatrudnianiu studentów w weekend;
- stabilizacja gospodarki, skutkująca również zmniejszoną rotacją pracowników, a więc i mniejszą liczbą wydawanych informacji podatkowych.

Wykres 1.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach” przekazanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego w latach 2013–2019

Źródło: opracowanie własne.

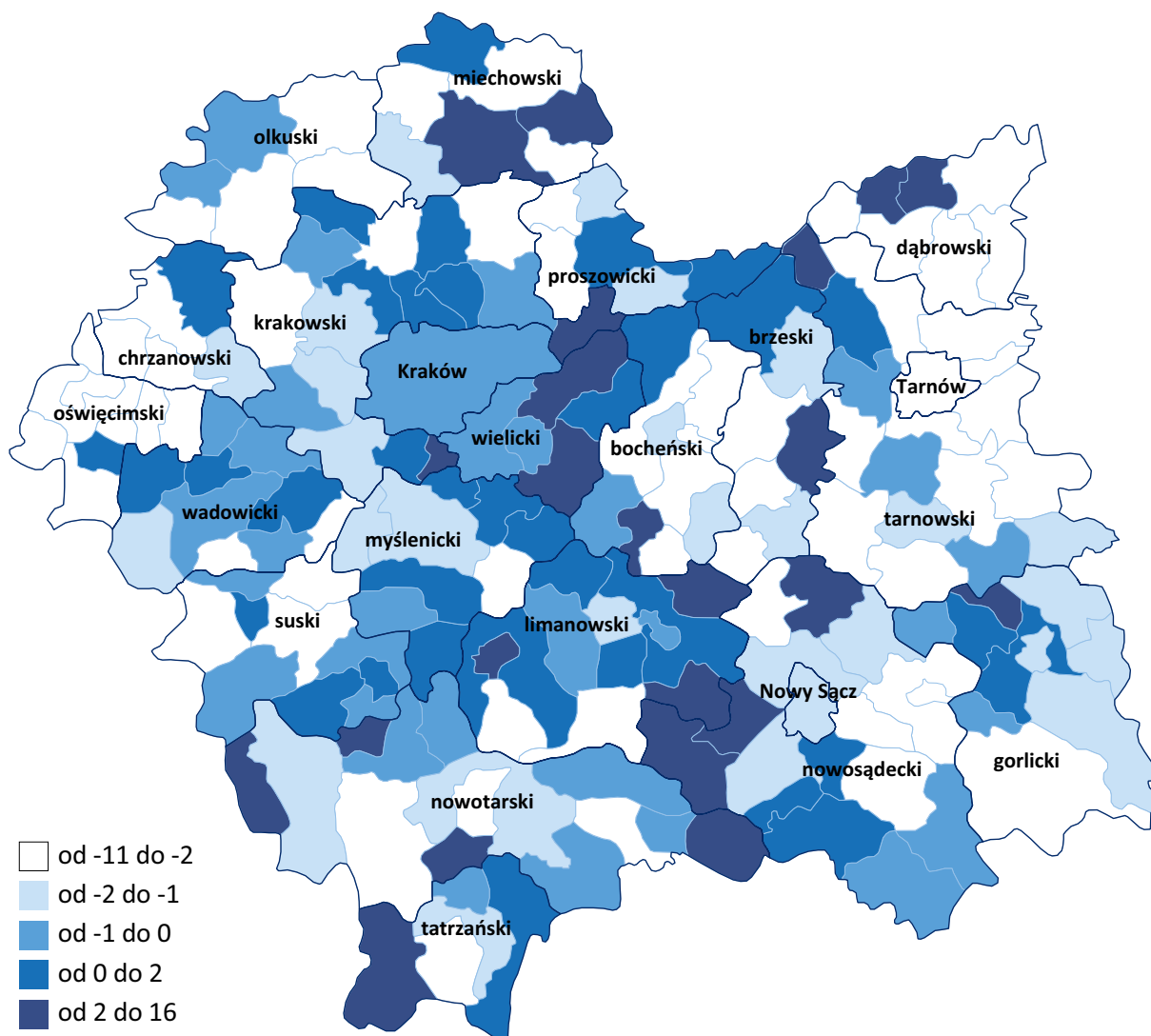
Jedynie w trzech powiatach: limanowskim, miechowskim i wielickim zwiększyła się w 2019 roku w stosunku do poprzedniego roku liczba wydanych informacji podatkowych PIT-11. Z kolei najgłębszy spadek odnotowany został w mieście Nowy Sącz oraz powiatach oświęcimskim i olkuskim.

W przekrojach gminnych odnotowano wzrost liczby wydanych dokumentów PIT-11 w 59 przypadkach. Wiodąca w tym przypadku jest Igołomia-Wawrzeńczyce, w której odnotowano przyrost o 15,8%. W kolejnej pod względem dynamiki przyrostu gminie Bolesław (w powiecie dąbrowskim) przyrost ukształtował się na znacznie niższym poziomie 6,6%, następne pozycje zajmują: Słaboszów, Podegrodzie, Moszczenica, Spytkowice (powiat nowotarski).

Jednocześnie największy spadek zanotowano w gminie Żabno. Tak więc trudno o znalezienie wspólnego mianownika dla zaistniałych zmian.

Mapa 1.

Zmiana liczby wydanych informacji podatkowych PIT-11 w 2019 w porównaniu do roku poprzedniego w gminach województwa małopolskiego

Źródło: opracowanie własne.

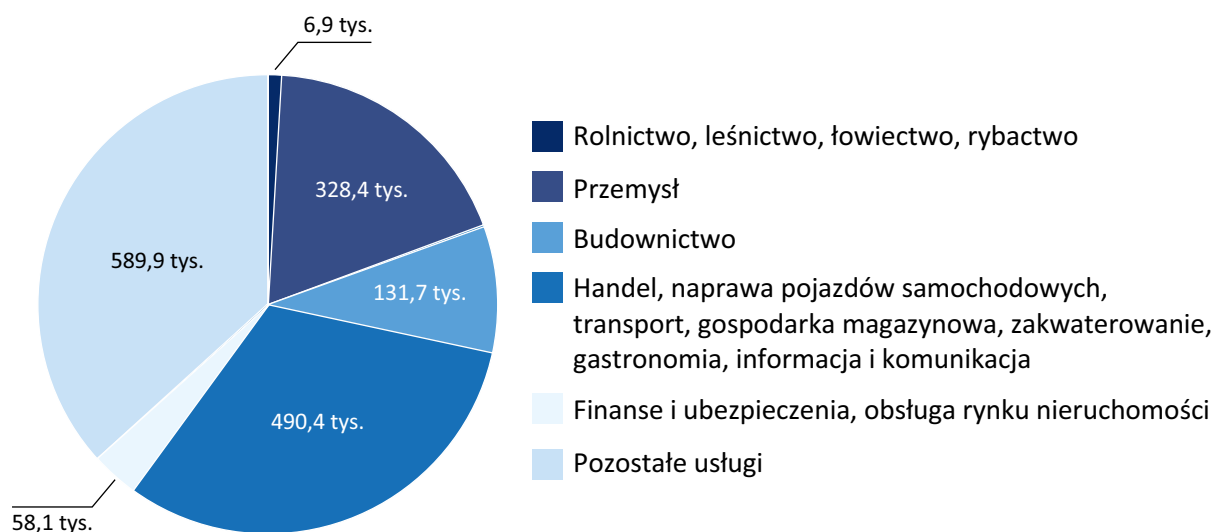
Struktura gospodarki na podstawie zbiorów podatkików

W zbiorze podatników podatku dochodowego najliczniejszą grupę stanowią podatnicy zatrudnieni w tzw. „pozostałych usługach”, a więc obejmujących zarówno oświatę, ochronę zdrowia, pomoc społeczną, administrację, jak i naukę itp. Z pewnym przybliżeniem odpowiada to danemu podziałowi na „usługi niematerialne”. W grupie tej znajduje się 36,7% podatników z Małopolski. Drugą pod względem liczebności są usługi zaliczone dawniej do „usług materialnych” – handel, transport, gospodarka magazynowa, gastronomia, zakwaterowanie, informacja, komunikacja. Ta grupa łączy 30,5% małopolskich podatników. Trzecim jest przemysł, rozumiany nie tylko jako działalność wytwórcza, ale również jako górnictwo, wytwarzanie i dystrybucja energii – 20,5% podatników. Budownictwo wykazano w 8,2% wydanych informacjach podatkowych, działalność finansową i ubezpieczeniową wraz z obsługą rynku nieruchomości – 3,6%, natomiast rolnictwo i pokrewne – zaledwie 0,6%. Jak zatem widać, struktura ta jest mocno odmienna od prezentowanej przez GUS, który opiera się na liczbie pracujących. Przyczyny rozbieżności były już wyjaśnione wcześniej.

Wykres 2.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach” przekazanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego wg grup sekcji PKD

Źródło: opracowanie własne.

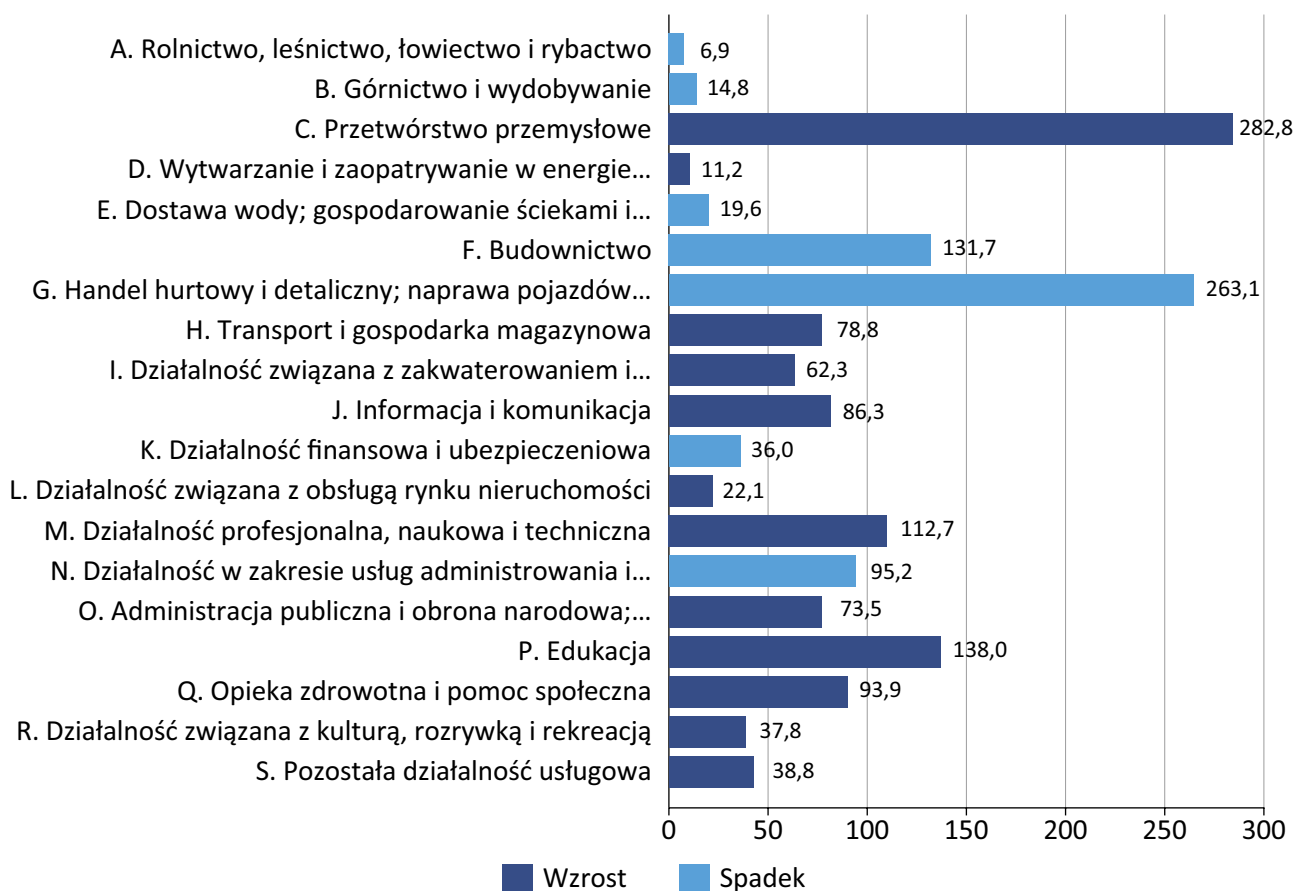
W skali lokalnej struktura powyższa jest nieco inna, bardziej odpowiadająca zlokalizowanym na tym terenie zakładom pracy. Pozostając w kategorii grup PKD, największy odsetek podatników otrzymujących informację podatkową PIT-11 z przedsiębiorstw zaliczonych do „Rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa” przypada na powiaty brzeski, dąbrowski, miechowski i proszowicki, w których odsetek PIT-11 wydanych z firm zaliczonych do tej grupy był niemal jednakowy i wynosił 0,9%. Wyraźną przewagę nad innymi powiatami wykazał w grupie „Przemysł” powiat oświęcimski z 37,2% informacji podatkowych przeznaczonych dla podatników z tego powiatu, wydanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe (również kopalnie, elektrownie, wodociągi itp.). Niewiele od lidera odstają pozostałe powiaty Małopolski Zachodniej: wadowicki – 33,9% i olkuski – 33,3%. Budownictwo to domena powiatu brzeskiego – 16,8% oraz limanowskiego – 16,3% i nowosądeckiego – 14,7%. Grupa „Handel, naprawy, transport, magazynowanie, zakwaterowanie, gastronomia, informacja i komunikacja” to domena powiatu tatrzańskiego – 42,7%, a następnie powiatu miechowskiego – 35,3%. Finanse i ubezpieczenia wraz z obsługą nieruchomości to domena Krakowa – 5,3%, a „pozostałe usługi” skoncentrowane są w miastach na prawach powiatu z wiodącą rolą Krakowa – 44,0%.

Pozyskane informacje pozwalają na agregację danych nawet do podklasy PKD, a więc do najniższego szczebla obowiązującej klasyfikacji działalności. Oczywiście taka szczegółowość stałaby się nieczytelna dla odbiorcy. Podstawowy poziom podziału klasyfikacji działalności, czyli w ujęciu sekcji, wskazuje, iż 1/3 małopolskich podatników powiązanych jest z podmiotami działającymi w produkcji i handlu (czyli w sekcjach C i G). Kolejna 1/3 podatników powiązanych jest już z pięcioma sekcjami (nazwy skrótowe): budownictwo, nauka i technika, edukacja, opieka zdrowotna, administrowanie.

W stosunku do stanu z poprzedniego roku spadek ilościowy wydanych informacji PIT-11 odnotowano w 7 sekcjach, z których najgłębszy dosięgł budownictwa. Być może jest to spowodowane znaczącą liczbą obcokrajowców zatrudnionych w tej sekcji, o czym wspomniano już poprzednio.

Wykres 3.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach” przekazanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego wg sekcji i zmiana liczebności w stosunku do roku poprzedniego

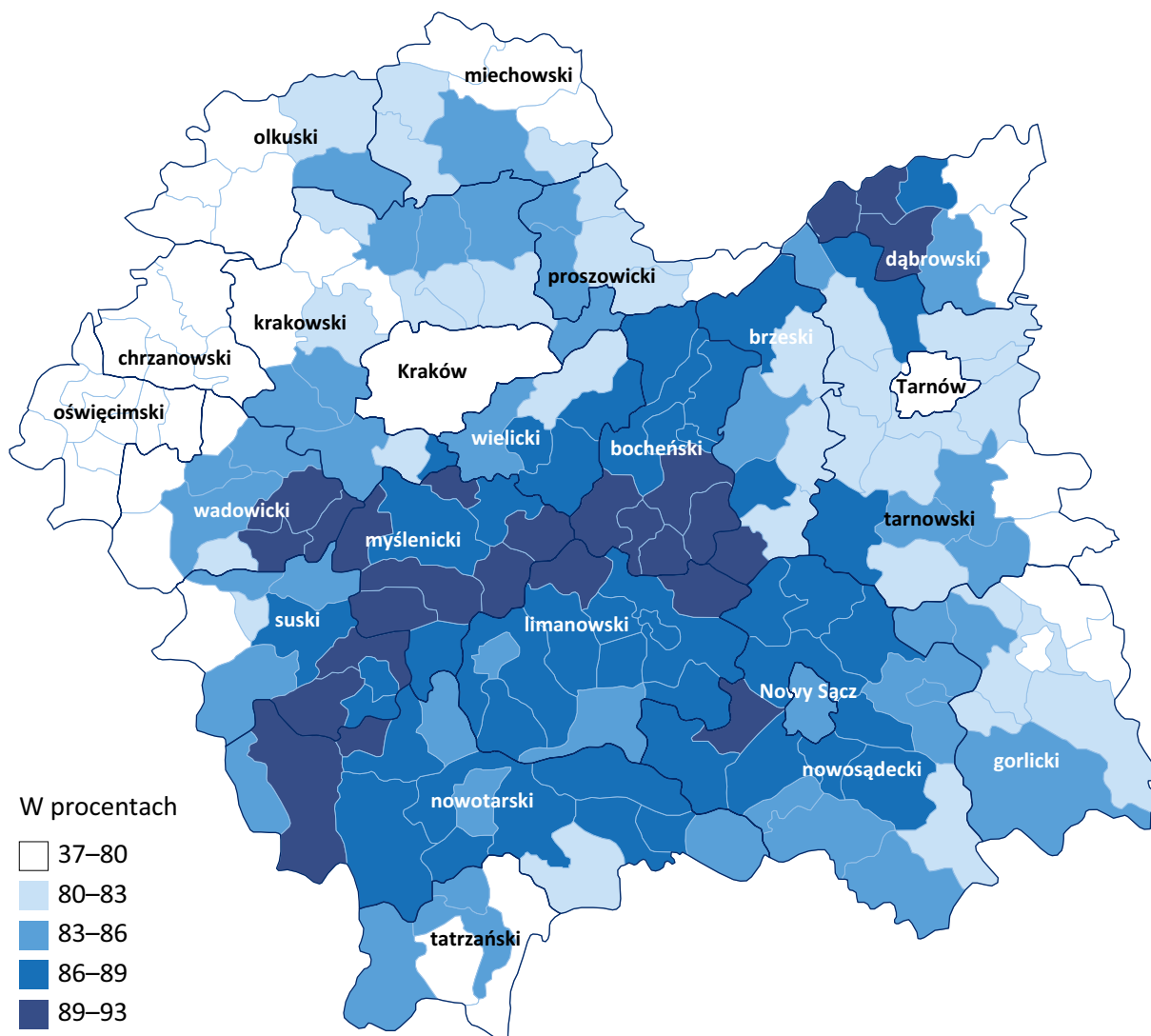
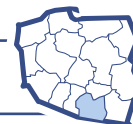
Źródło: opracowanie własne.

Siedziba płatników podatków zamieszkałych w Małopolsce

Rynek pracy kształtują w Małopolsce zarówno firmy miejscowe, mające swoją siedzibę na terenie województwa małopolskiego, jak i firmy „obce” – obecne w naszym województwie poprzez swoje przedstawicielstwa, oddziały, zakłady, sklepy, ale również dzięki zatrudnianiu pracowników dojeżdżających do pracy w ich siedzibach. Oczywiście dotyczy to na ogół terenów nadgranicznych w sąsiednich województwach, gwarantujących w miarę akceptowalny czas dojazdu, niezależnie od definicji tego pojęcia.

Pierwszą cechą charakteryzującą małopolski rynek pracy pod tym względem jest stopniowo rosnący udział firm zlokalizowanych w Małopolsce w wydawanych Małopolanom informacjach podatkowych PIT-11. W latach 2015–2019 udział ten wzrósł o ponad 2 punkty procentowe, z 78,1% do 80,2%. Jak wszystkie wskaźniki, tak i ten jest wypadkową pewnych sytuacji skrajnych. Z jednej strony istnieją powiaty, w których oddziaływanie przedsiębiorstw z innych województw jest wyjątkowo silne, np. powiat oświęcimski, w którym płatnicy z Małopolski wystawili 55,05 wszystkich informacji podatkowych PIT-11 mieszkańcom tego powiatu czy powiat chrzanowski z wartością udziału płatników małopolskich na poziomie 66,1%, a z drugiej strony powiat myślenicki z wartością 89,1% i bocheński ze wskaźnikiem 88,5%. Jeszcze większa różnica występuje w przypadku gmin – od 37,6% w gminie Brzeszcze, po 92,5% w gminie Jodłownik. Powyższe zestawienia potwierdzają tezę o szczególnie znaczącym oddziaływaniu płatników z innych województw na obszarach przygranicznych i ograniczonym w środkowej części województwa. W szczególnej sytuacji jest Kraków, na terenie którego znajduje się duża liczba przedstawicielstw firm o zasięgu ogólnopolskim zlokalizowanych w innych miastach.

Źródło: opracowanie własne.

Znaczący, tj. powyżej 1 procenta, udział w rynku pracy mają płatnicy z 5 województw (bez województwa małopolskiego), tj.:

- województwa mazowieckiego – 8,5%,
- województwa śląskiego – 5,1%,
- województwa wielkopolskiego – 1,5%,
- województwa dolnośląskiego – 1,1%,
- województwa podkarpackiego – 1,1%.

Z wyjątkiem Wielkopolski udział płatników z tych województw w liczbie wydanych informacji podatkowych podatnikom z Małopolski w okresie 2015–2019 sukcesywnie malał.

Mobilność podatników zamieszkałych w Małopolsce

Podawane przy rozliczaniu podatku dochodowego od osób fizycznych koszty uzyskania przychodu obejmują 4 rodzaje:

1. Przychód uzyskiwany z jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych) – dotyczy sytuacji, w której zatrudniony uzyskał przychód z jednej umowy u jednego zatrudniającego;
2. Przychód z więcej niż jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych) – dotyczy sytuacji, w której zatrudniony uzyskał przychód z większej liczby umów (co najmniej dwóch) u jednego zatrudniającego;
3. Przychód z jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych), podwyższone w związku z zamieszkiwaniem podatnika poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy – dotyczy sytuacji, w której zatrudniony uzyskał przychód z jednej umowy u jednego zatrudniającego;
4. Przychód z więcej niż jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych), podwyższony w związku z zamieszkiwaniem podatnika poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy – dotyczy sytuacji, w której zatrudniony uzyskał przychód z większej liczby umów (co najmniej dwóch) u jednego zatrudniającego.

W dalszej analizie podatnicy zgrupowani zostaną w dwie kategorie podatników: pracujących w miejscowości zamieszkania, a więc nieuzyskujący zwiększenia kosztów tytułem dojazdów (rodzaj 1 i 2 wymienione powyżej) oraz pracujący poza miejscowością zamieszkania i w związku z tym wykazujący podwyższony koszt uzyskania przychodu (rodzaj 3 i 4).

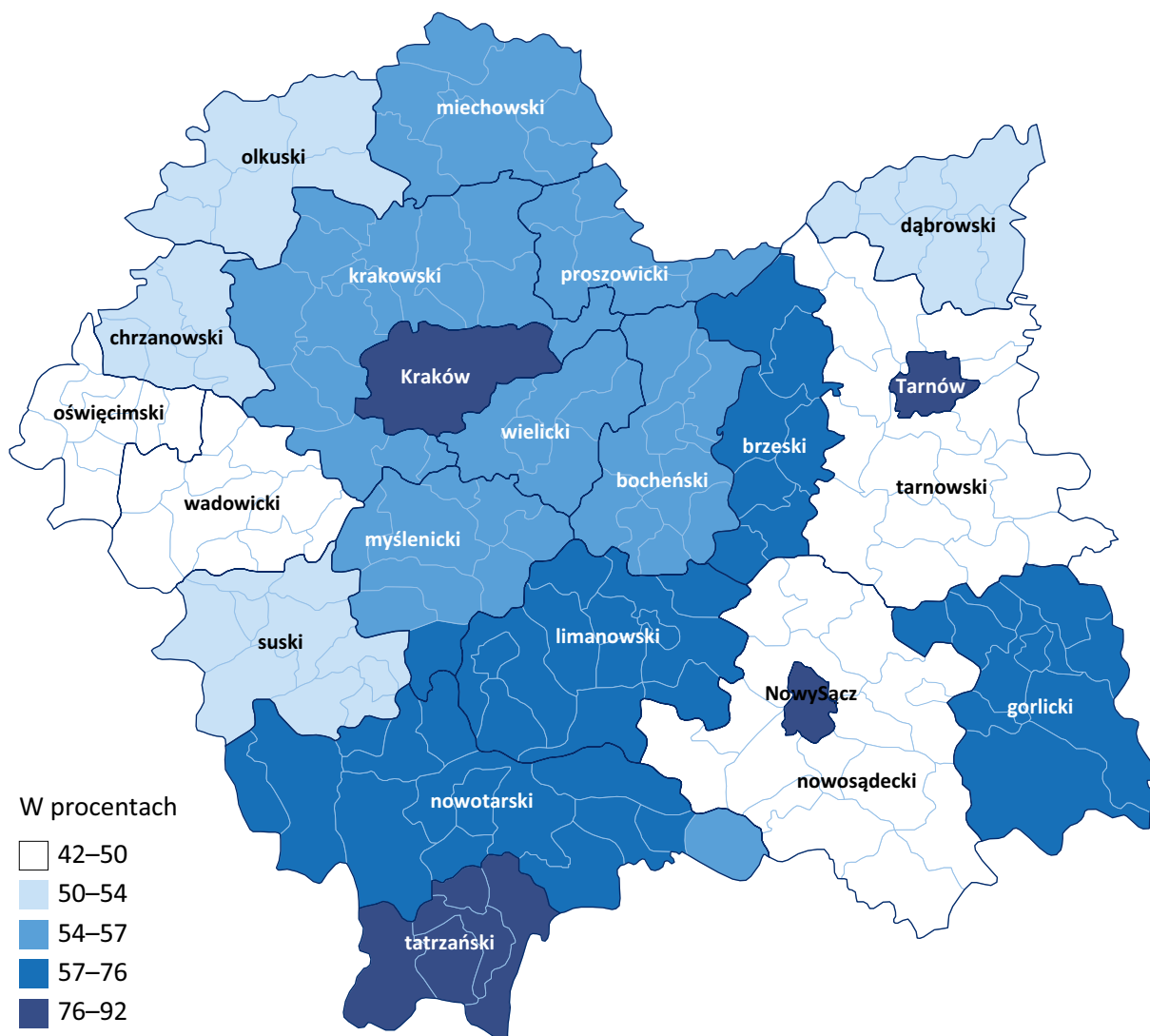
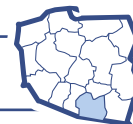
Powyższe klasyfikacje nie pozwalają niestety podać wiarygodnych informacji o kierunkach i wielkości strumienia dojazdów do pracy, pomimo posiadania informacji o lokalizacji przedsiębiorstwa. Takim przykładem na poparcie tezy jest informacja, iż z Krakowa wyjeżdża poza Kraków prawie 8 tysięcy podatników zatrudnionych u płatników mających siedzibę w Krakowie.

W 2018 roku około 2/3 podatników zamieszkałych w Małopolsce świadczyło pracę w miejscowości zamieszkania. Odsetek ten jest dosyć stabilny i w niewielkim stopniu różni się w poszczególnych latach. W poszczególnych powiatach wartość jest zdecydowanie bardziej zróżnicowana, mieszcząc się w przedziale od 42,6% w powiecie wadowickim do 91,3% w przypadku Krakowa.

Niższe wartości wskaźnika w powiatach zachodniej części województwa podyktowane są silnym oddziaływaniem gospodarczym Śląska, jak również lokalizacją na terenie Małopolski oddziałów lub zakładów firm z województwa śląskiego (np. kopalni), generujących duży rynek pracy. Z kolei powiaty na wschodniej stronie województwa mają dokładnie odwrotny problem – brak na ich terenie odpowiedniej podaży miejsc pracy wymusza migrację – bądź to do miasta powiatowego, bądź jeszcze dalej.

Mapa 3.

Odsetek pracujących w miejscowości zamieszkania w powiatach województwa małopolskiego

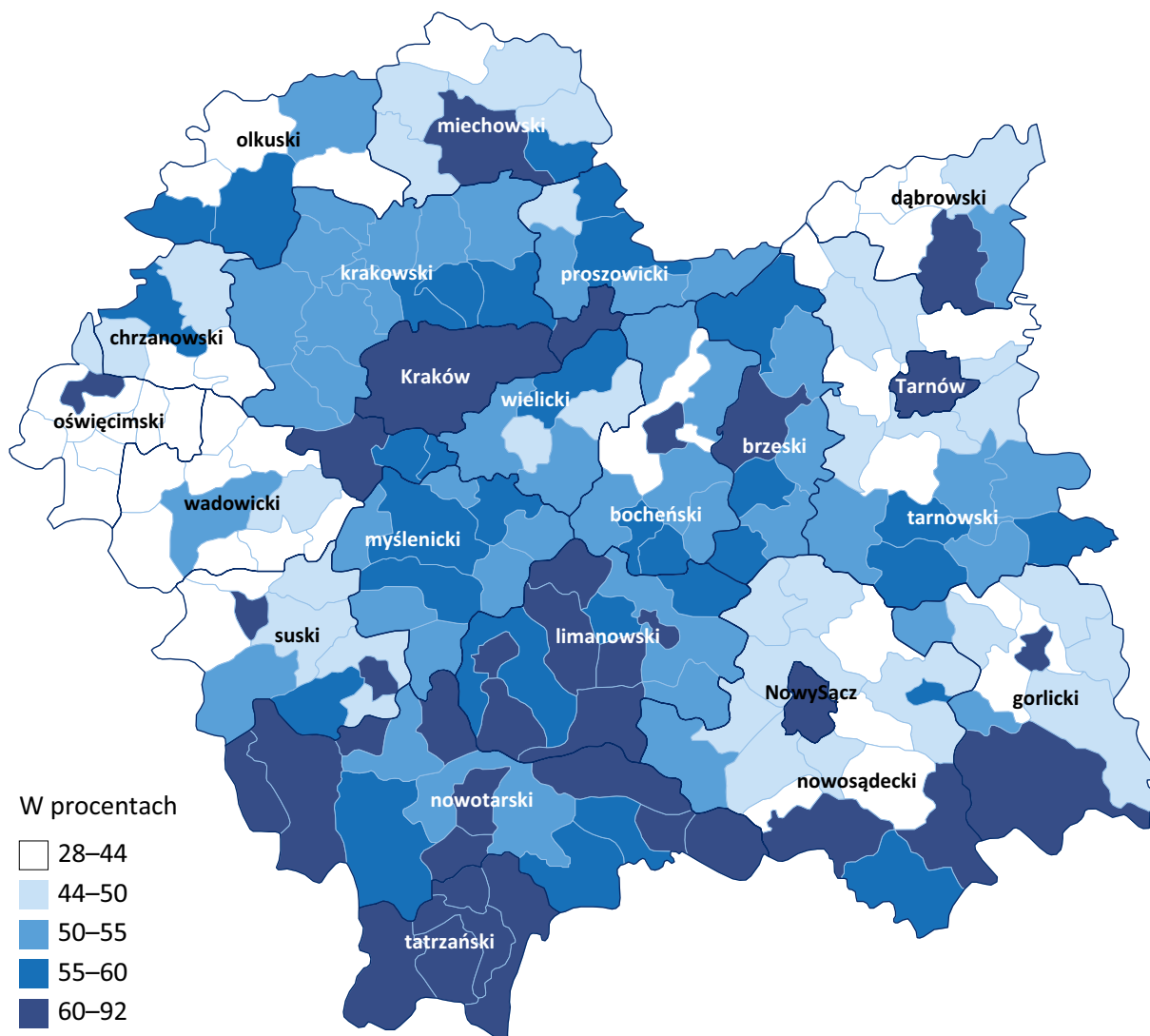
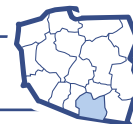

Źródło: opracowanie własne.

Zróżnicowanie tego wskaźnika wśród gmin sięga od 28,4% (gmina Osiek) po 91,3% w Krakowie. Kartogram gminny pozwala dostrzec rolę jaką miasta powiatowe pełnią dla otaczających terenów – dla większości obszarów stanowią one ośrodki koncentracji dla rynku pracy.

Mapa 4.

Odsetek pracujących w miejscowości zamieszkania w gminach województwa małopolskiego

Źródło: opracowanie własne.

Podatnicy według wybranych rodzajów działalności

Chociaż agregacja liczby podatników może być dokonana na poziomie każdej sekcji, działu, grupy czy poddziałania PKD, to w tej analizie podstawę będą stanowić dość specyficzne rodzaje działalności. Marzec 2020 przyniósł wraz z rozwojem pandemii znaczące ograniczenia w działalności gospodarczej, wyłączając całe branże działalności, których produkty nie znajdują całkowicie popytu lub jest on minimalny lub ich działalność jest zawieszona na mocy specjalnych ustaw. Do działalności takich można zaliczyć:

- W zakresie **działalności produkcyjnej** (sekcja C wg PKD 2007):
  - dział 13 „Produkcja wyrobów tekstylnych”;
  - dział 14 „Produkcja odzieży”;
  - grupa 15.2 „Produkcja obuwia”;
  - dział 29 „Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli”;
  - dział 31 „Produkcja mebli”.
- W zakresie **działalności handlowej** (sekcja G):
  - dział 45 „Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych”;
  - grupa 46.4 „Sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego”;
  - grupa 47.5 „Sprzedaż detaliczna artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach”;
  - grupa 47.6 „Sprzedaż detaliczna wyrobów związanych z kulturą i rozrywką prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach”;
  - grupa 47.7 „Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach”, bez klasy 47.73 „Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych” i klasy 47.74 „Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych”.
- W zakresie **gospodarki transportowej – wyłącznie transport pasażerski** (sekcja H):
  - grupa 49.1 „Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy”;
  - grupa 49.3 „Pozostały transport lądowy pasażerski”;
  - grupa 50.3 „Transport wodny śródlądowy pasażerski”;
  - grupa 51.1 „Transport lotniczy pasażerski”.
- W zakresie **działalności związanej z gastronomią** (sekcja I):
  - dział 56 „Działalność usługowa związana z wyżywieniem”.
- W zakresie **turystyki** (sekcja I oraz sekcja N):
  - dział 55 „Zakwaterowanie”;
  - dział 79 „Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji działalności z nią związane”.
- W zakresie **kultury i rozrywki** (sekcja J oraz sekcja R):
  - dział 58 „Działalność wydawnicza”;
  - sekcja R „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” (bez działu 92 „Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi”).

- W zakresie **usług pozostałych** (sekcja S):
  - klasa 96.02 „Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne”;
  - klasa 96.04 „Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej”.

Działalność produkcyjna

Jako szczególnie narażone dekoninkturą wynikająca z pandemii wybrane zostały rodzaje działalności wskazane na podstawie najbardziej aktualnych danych Głównego Urzędu Statystycznego o dynamice produkcji sprzedanej w marcu 2020 roku. Stosownie do podanych informacji najgłębszy spadek sprzedaży w stosunku do poprzedniego miesiąca odnotowano w grupach towarów: „tekstyli, odzież obuwie” – spadek o 45,1%, „pojazdy samochodowe, motocykle, części” – spadek o 22,7%, „meble, RTV, AGD” – spadek o 16,5%. Spadek sprzedaży musi pociągnąć za sobą ograniczenia w podaży, a więc zmniejszenie lub zawieszenie produkcji. Doraźna produkcja środków ochrony osobistej, aczkolwiek niesłychanie ważna, nie stanowi antidotum na sytuację gospodarczą. Oczywiście sytuacja może zmienić się na korzyść, lecz jest to uzależnione od wielu czynników.

We wskazanych rodzajach działalności przemysłowej, tj. produkcji wyrobów tekstylnych, produkcji odzieży, produkcji obuwia, produkcji samochodów i produkcji mebli, wydano podatnikom z Małopolski w sumie 46,9 tys. informacji podatkowych PIT-11, czyli w ciągu całego 2019 roku taka liczba mieszkańców miała styczność, jako pracownicy, z firmami działającymi we wskazanych rodzajach przemysłu. Podana wielkość stanowi 2,9% wszystkich informacji podatkowych przekazanych mieszkańcom Małopolski.

Gospodarka województwa nie jest jednorodna terytorialnie, toteż już w przekroju powiatowym występują istotne różnice, zwłaszcza w odniesieniu do wszystkich dokumentów podatkowych rozdysponowanych mieszkańcom konkretnego powiatu. Zdecydowanie największe wartości wykazane są w powiecie wadowickim, gdzie wskaźnik ten sięga 11,8%. Jest to wyraźny efekt koncentracji przemysłu meblarskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej i okolicach. W powiecie wadowickim mieszka również najwięcej w Małopolsce podatników pracujących w produkcji obuwia. Duży odsetek podatników wykazanych w tej grupie mieszka również w powiatach: oświęcimskim – 7,2%, suskim – 6,6%, chrzanowskim – 4,7%.

Wykres 4.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom z wybranych działów przemysłu wg powiatów

Źródło: opracowanie własne.

Wskazane rodzaje przemysłu występują na terenie wszystkich gmin województwa małopolskiego, aczkolwiek różnice w liczbie podatników powiązanych z omawianymi rodzajami produkcji w poszczególnych gminach są istotne i niekoniecznie powiązane z wielkością samego miasta lub gminy. Ważniejszym argumentem okazuje się w niektórych przypadkach tradycja, pewne specjalizacje lokalne wynikające z wieloletnich, a niekiedy wielopokoleniowych działalności warsztatów i firm, opierających się na przekazywaniu wiedzy i umiejętności z „ojca na syna”. Tak jest w przypadku produkcji mebli w Kalwarii Zebrzydowskiej i okolicach, produkcji wyrobów ze skóry w Nowym Targu itp.

W wartościach bezwzględnych dominuje oczywiście Kraków, w którym wydane zostało 6886 informacji PIT-11 mieszkańcom miasta pracującym w omawianych rodzajach przemysłu. Pomijając powiaty ziemskie, kolejnymi gminami o najwyższej wartości bezwzględnej są:

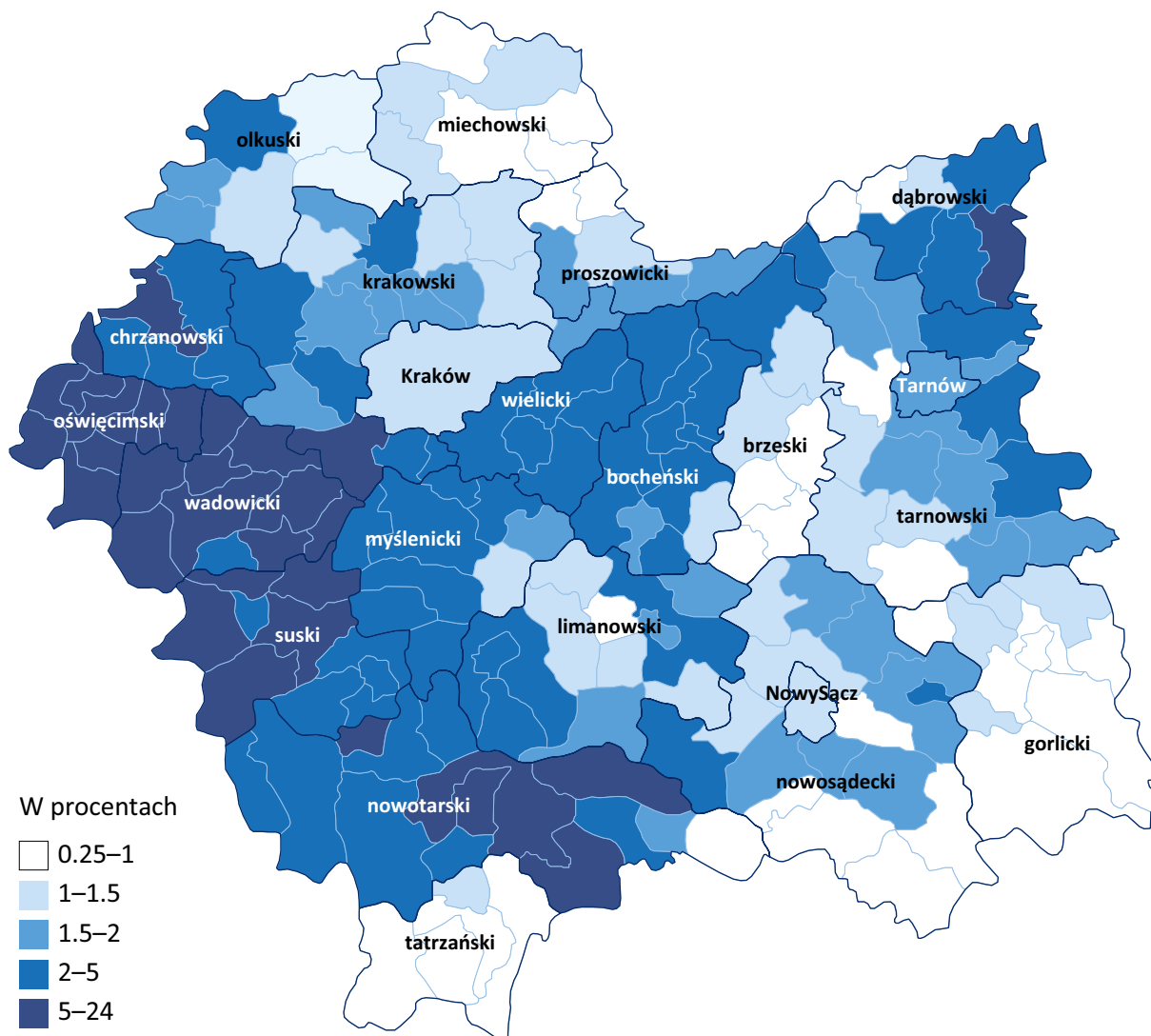
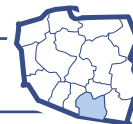
- Kalwaria Zebrzydowska – 2300 podatników,
- Andrychów – 1978 podatników,
- Wadowice – 1780 podatników,
- Skawina – 1581 podatników,
- Kęty – 1328 podatników,
- Chrzanów – 1209 podatników.

W przeliczeniu na 100 wydanych informacji podatkowych PIT-11 wykaz ulega przetasowaniu, największy udział „zagrożonych branż przemysłu” w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych odnotowano w Kalwarii Zebrzydowskiej – 23,3%, a następnie:

- w Lanckoronie – 23,05,
- w Stryszowie – 21,5%,
- w Stryszawie – 12,0%,
- w Polance wielkiej – 10,9%.

Mapa 5.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom ze wskazanych działów produkcji w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

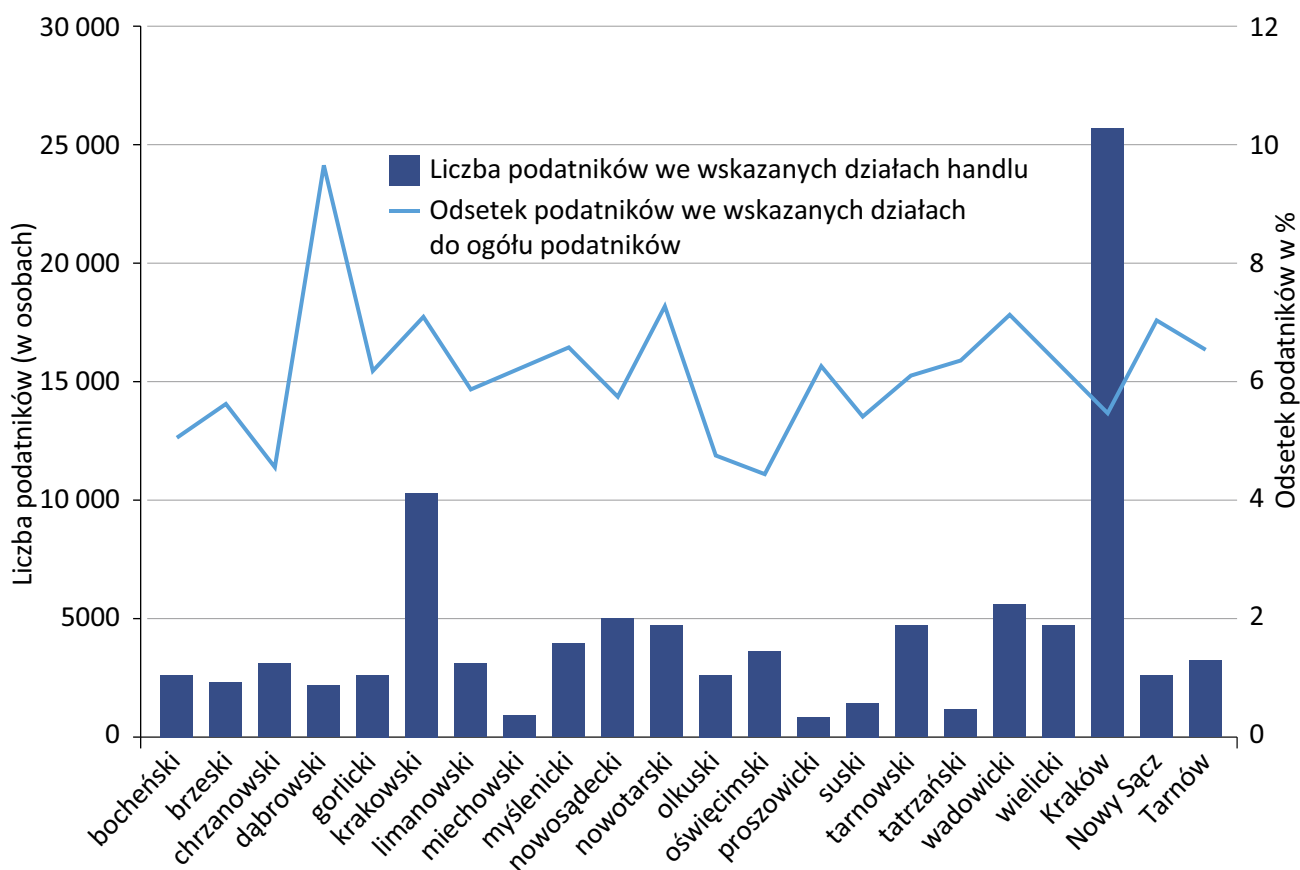
Działalność handlowa

Źródłem informacji do wyznaczenia działalności handlowych zagrożonych ograniczeniami w zakresie funkcjonowania jest informacja GUS – dotycząca dynamiki sprzedaży detalicznej, wyniki badań koniunktury gospodarczej na kwiecień 2020, jak również przepisy ograniczające działalność placówek handlowych w związku z ogłoszeniem epidemii.

Działalność handlowa jest dosyć równomiernie rozłożona po terenie całego województwa, silnie skorelowana z liczbą ludności, toteż rozkład nie jest specjalnie zaskakujący. W skali całego województwa problem dotyczy 97,3 tys. podatników, od 25,9 tys. w Krakowie po 1,0 tys. w powiecie proszowickim. Natomiast w porównaniu do całej puli wydanych informacji podatkowych wskaźnik w ujęciu powiatów jest bardziej wyrównany: od 9,7% w powiecie dąbrowskim, po 4,5% w powiecie chrzanowskim.

Wykres 5.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom z wybranych działów handlu wg powiatów

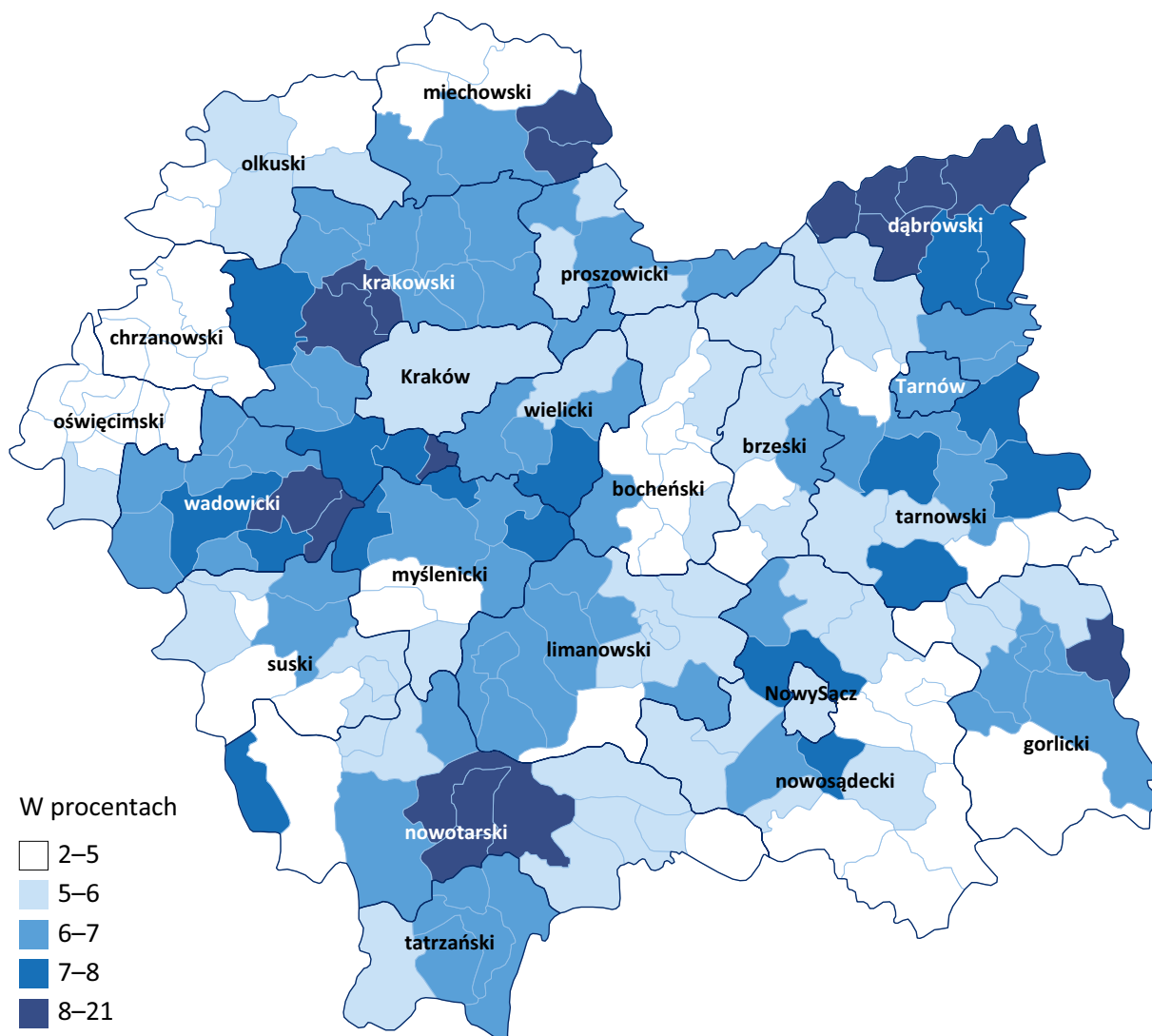
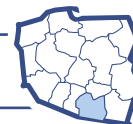

Źródło: opracowanie własne.

Udział podatników uzyskujących dochody z handlu w stosunku do wszystkich podatników podatku dochodowego w ujęciu gminnym jest znacznie bardziej zróżnicowany. Szczególnie wysoko plasują się gminy rolnicze, w których odsetek pracujących płacących podatek dochodowy jest zdecydowanie niższy niż w reszcie województwa. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminie Gręboszów – 20,9%, następnie Bolesław (w powiecie dąbrowskim) – 18,9%, oraz Olesno – 10,6%.

Mapa 6.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom ze wskazanych działów handlu w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

Transport

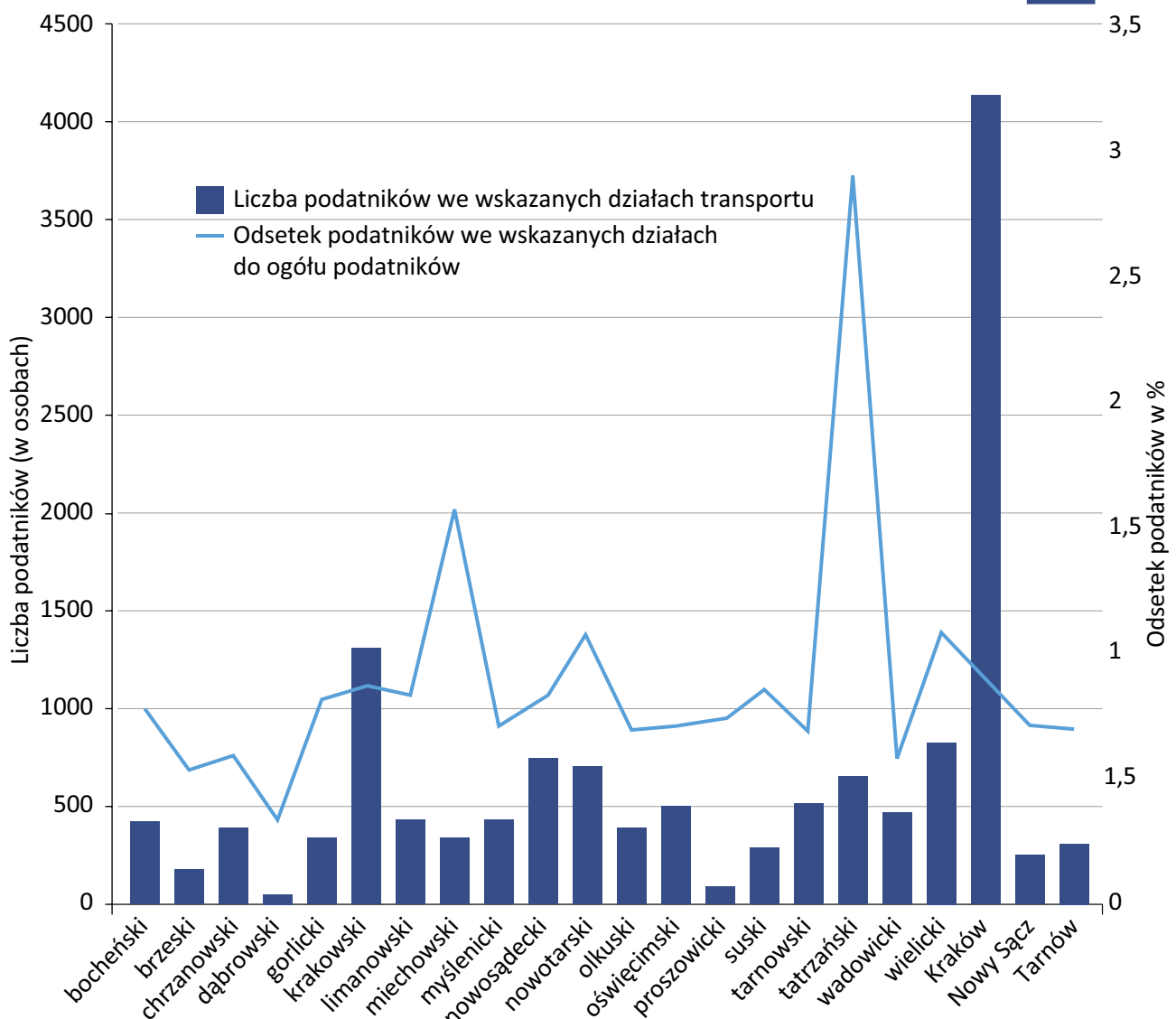
Ograniczenia w zakresie transportu spowodowane są wspomnianym wcześniej Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wprowadzenia na terenie RP stanu epidemii. Ograniczenia dotknęły wszystkie rodzaje transportu pasażerskiego: lądowego, wodnego i lotniczego. Na terenie Małopolski dominującym jest jednak transport drogowy i właśnie on decyduje o wszelkich pojawiających się zagrożeniach.

W skali całego województwa doliczono się 13,8 tys. wydanych informacji PIT-11 mieszkańcom pracującym w transporcie pasażerskim. Trzeba jednak brać pod uwagę, że wielkość ta może być zaniżona z uwagi na tak-sówkarzy czy „busiarzy” pracujących na własny rachunek, a więc nieotrzymujących PIT-11 od swego płatnika.

Największy zbiór podatników związanych z tym rodzajem działalności mieszka w Krakowie, co jest pochodną dużych firm transportowych zlokalizowanych w tym mieście (np. MPK Kraków), aczkolwiek największy udział podatników związanych z transportem pasażerskim w liczbie wszystkich podatników zamieszkuje powiat tatrzański.

Wykres 6.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom z wybranych działów transportu wg powiatów

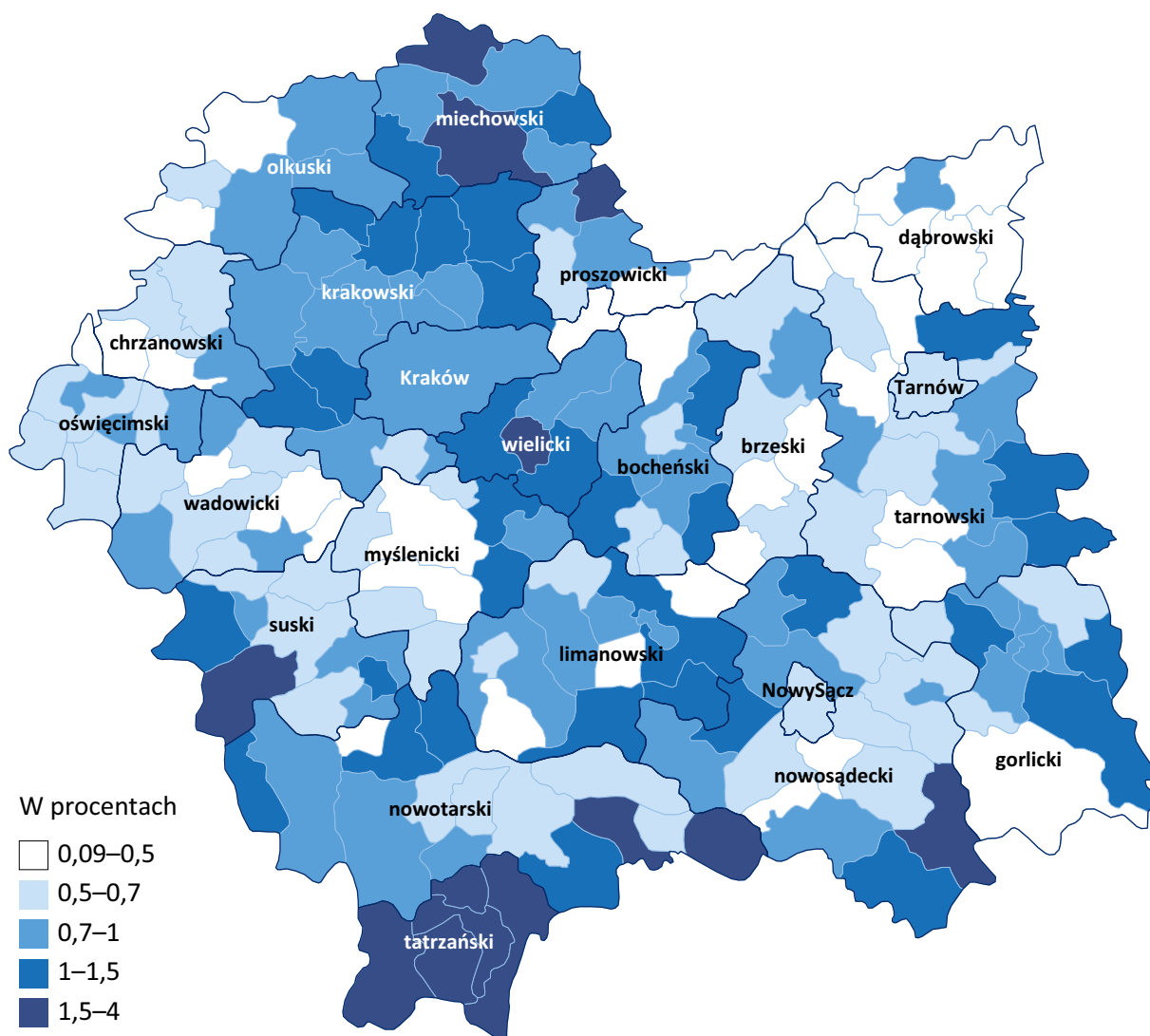
Źródło: opracowanie własne.

Znaczenie transportu pasażerskiego w gospodarce gmin widoczne jest szczególnie w przypadku gmin turystycznych leżących poza łownymi szlakami transportowymi. I chociaż wartości bezwzględne nie należą do szczególnie wysokich, to w wielu przypadkach właśnie na nich spoczywa spójność transportowa. Jak wykazały badania m.in. dzięki takim niewielkim firmom województwo małopolskie ma najlepszą w kraju sieć połączeń pasażerskich transportem zbiorowym. Największy udział podatników związanych z transportem pasażerskim wykazuje gmina Kozłów – 4,0% wszystkich informacji podatkowych PIT-11 wydanych jej mieszkańcom. Kolejne miejsca zajmują gminy:

- Czorsztyn – 3,7%,
- Zakopane – 3,2,
- Bukowina Tatrzańska – 3,0%,
- Kościelisko – 2,7%.

Mapa 7.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom ze wskazanych działów transportu pasażerskiego w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

Gastronomia

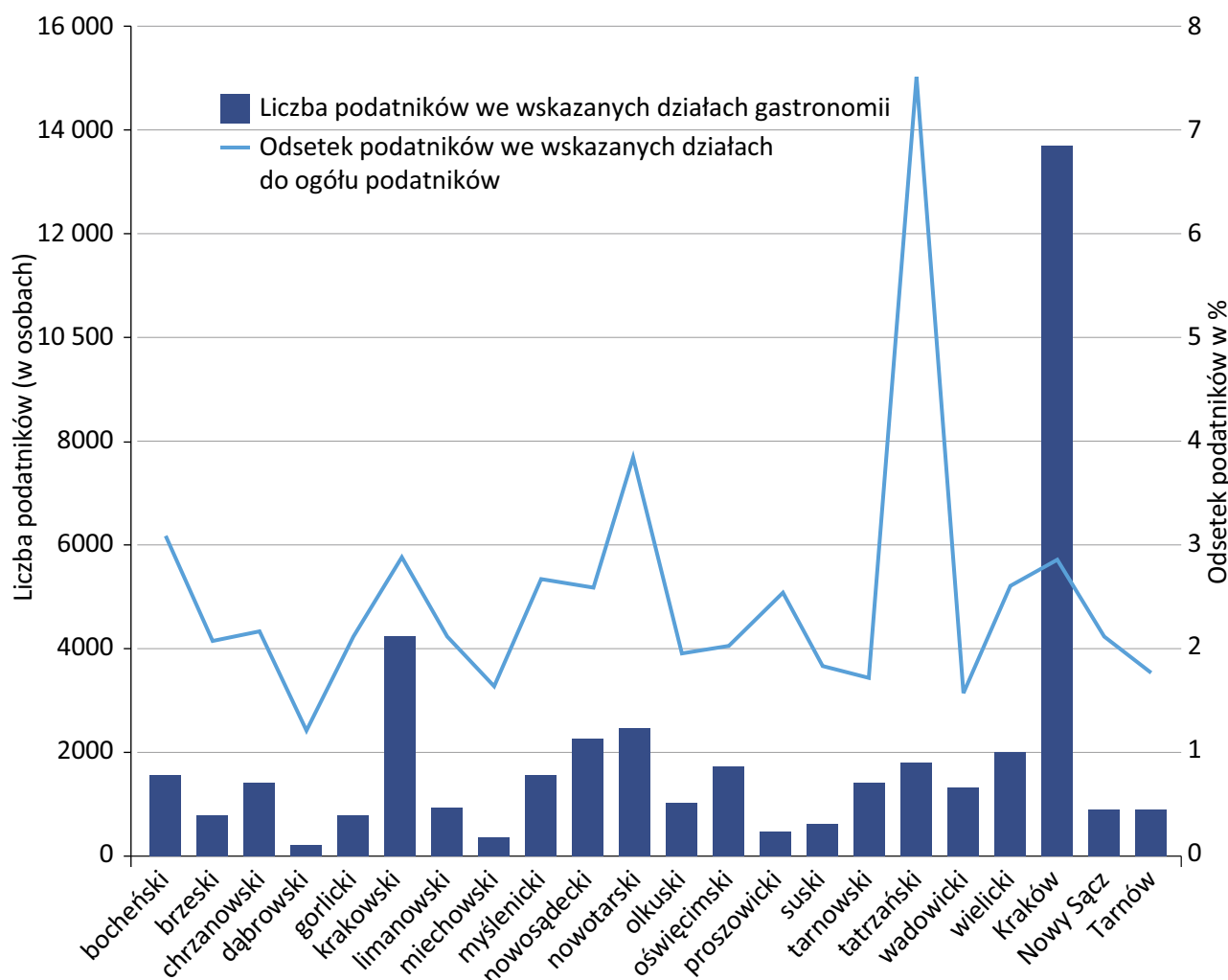
Kolejnym rodzajem działalności zagrożonym recesją jest gastronomia. Podobnie jak w stosunku do innych rodzajów działalności, zagrożenie wynika wprost z zakazu wynikającego z rozporządzenia Ministra Zdrowia. Na ogół działalność gastronomiczną łączy się z turystyką, lecz nie jest to wyłączna destynacja. Duże grupy rezydentów o różnym przekroju wiekowym i społecznym stoją się w obiektach zbiorowego żywienia i głównie dla nich niektóre placówki gastronomiczne zmieniły charakter działalności, przygotowują posiłki „na wynos”. Jest to jednak niewielki ułamek dotychczasowej działalności.

W całym województwie wykazane zostało 42,1 tys. informacji PIT-11 wydanych pracownikom gastronomii. W tej liczbie znajdują się również pracownicy czasowi, głównie studenci, przyjmowani do pracy na sezon letni, dla których obecne ograniczenia nie muszą być szczególnie uciążliwe.

Największy odsetek podatników związanych z gastronomią, w zbiorze wszystkich podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, znajduje się w powiecie tatrzańskim – 7,4%, następnie w powiecie nowotarskim – 3,8%. W Krakowie jest wprawdzie najliczniejsza grupa podatników związanych z tą działalnością, ale ich udział w całości jest tylko nieznacznie ponadprzeciętny – 2,9%.

Wykres 7.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanych z gastronomią wg powiatów

Źródło: opracowanie własne.

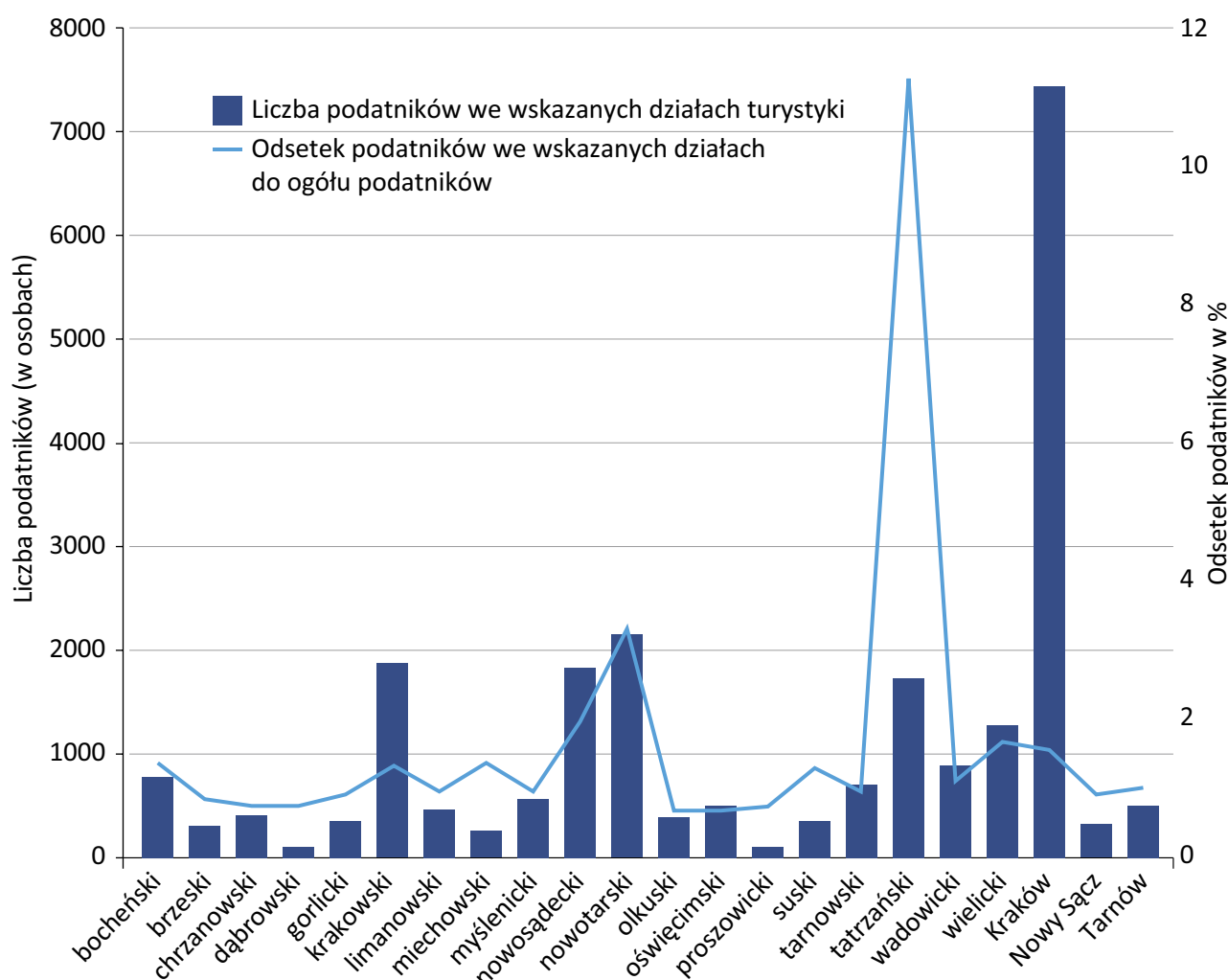

Pojęcie „sektora turystyki” w niektórych opracowaniach, zwłaszcza dotyczących rachunków satelitarnych, jest bardzo szerokie, obejmuje zakwaterowanie, gastronomię, transport, kulturę, rekreację, handel, działalność przewodników i atrakcji turystycznych itp. W tym opracowaniu ograniczono się wyłącznie do usług noclegowych i działalności wyspecjalizowanych organizatorów turystyki. Branże te chyba najbardziej dotkliwie odczuły ograniczenia wynikające z przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii, zostały pozbawione dochodu całe rodziny, przedsiębiorstwa, a w dalszej kolejności gminy. Takim szczególnie widocznym przykładem jest powiat tatrzański, w którym odsetek podatników związanych z noclegami i organizowaniem turystyki wynosi 11,3% wszystkich podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, przy średniej wojewódzkiej w wysokości 1,5%.

Wykres 8.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanym z turystyką wg powiatów

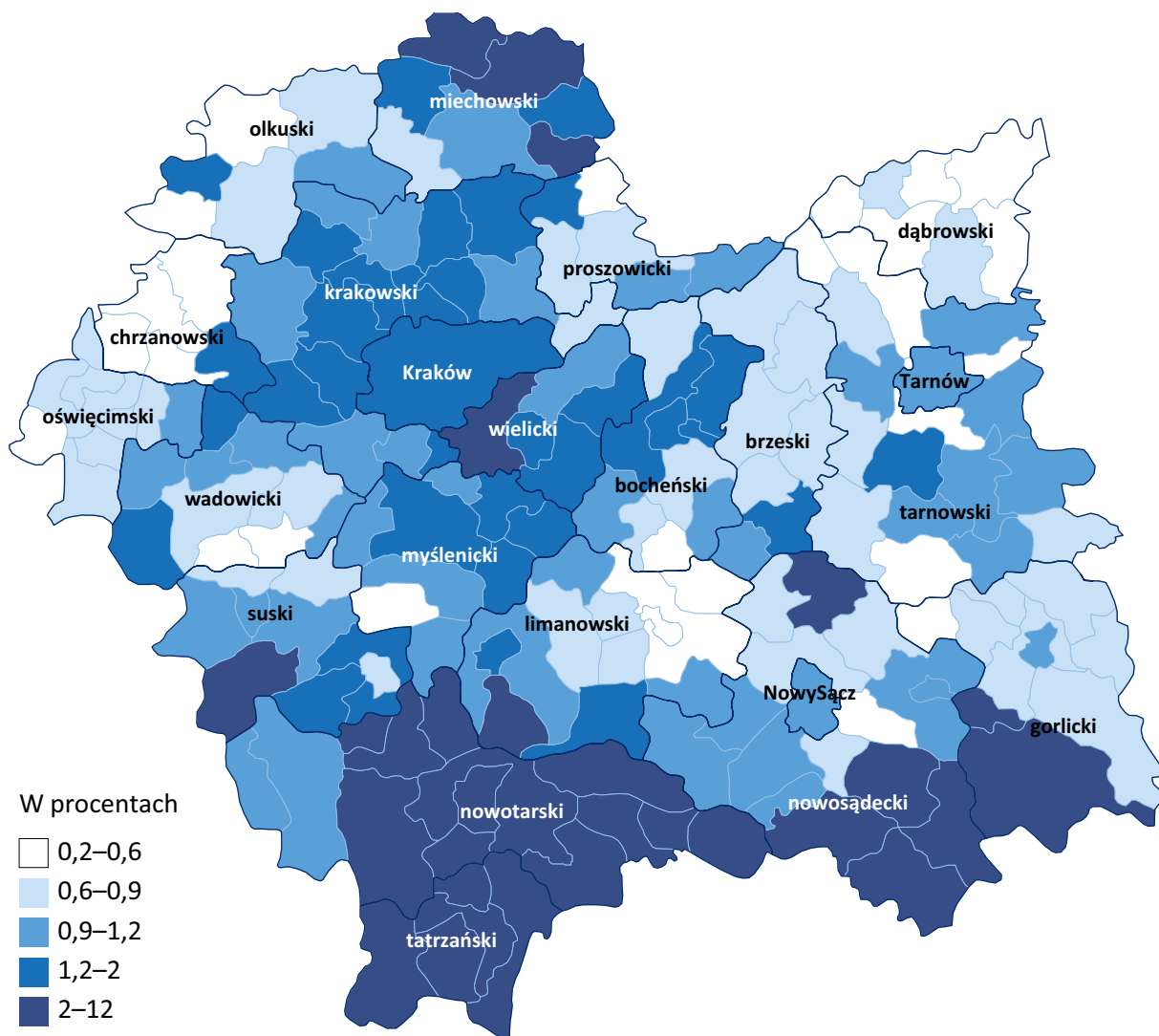
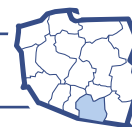

Źródło: opracowanie własne.

Ranking gmin pod względem malejącego udziału podatników uzyskujących dochody z turystyki w stosunku do ogółu podatników podatku dochodowego jest niemal równoważny wykazowi najbardziej atrakcyjnych turystycznie gmin w Małopolsce. Listę otwiera Zakopane ze wskaźnikiem wynoszącym 12,0%, następnie Poronin – 11,7%, Kościelisko – 10,6%, Bukowina Tatrzańska – 10,6%. Łącznie 48 gmin wykazało wartość wskaźnika przekraczającą średnią wojewódzką.

Mapa 9.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z działalności turystycznej w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

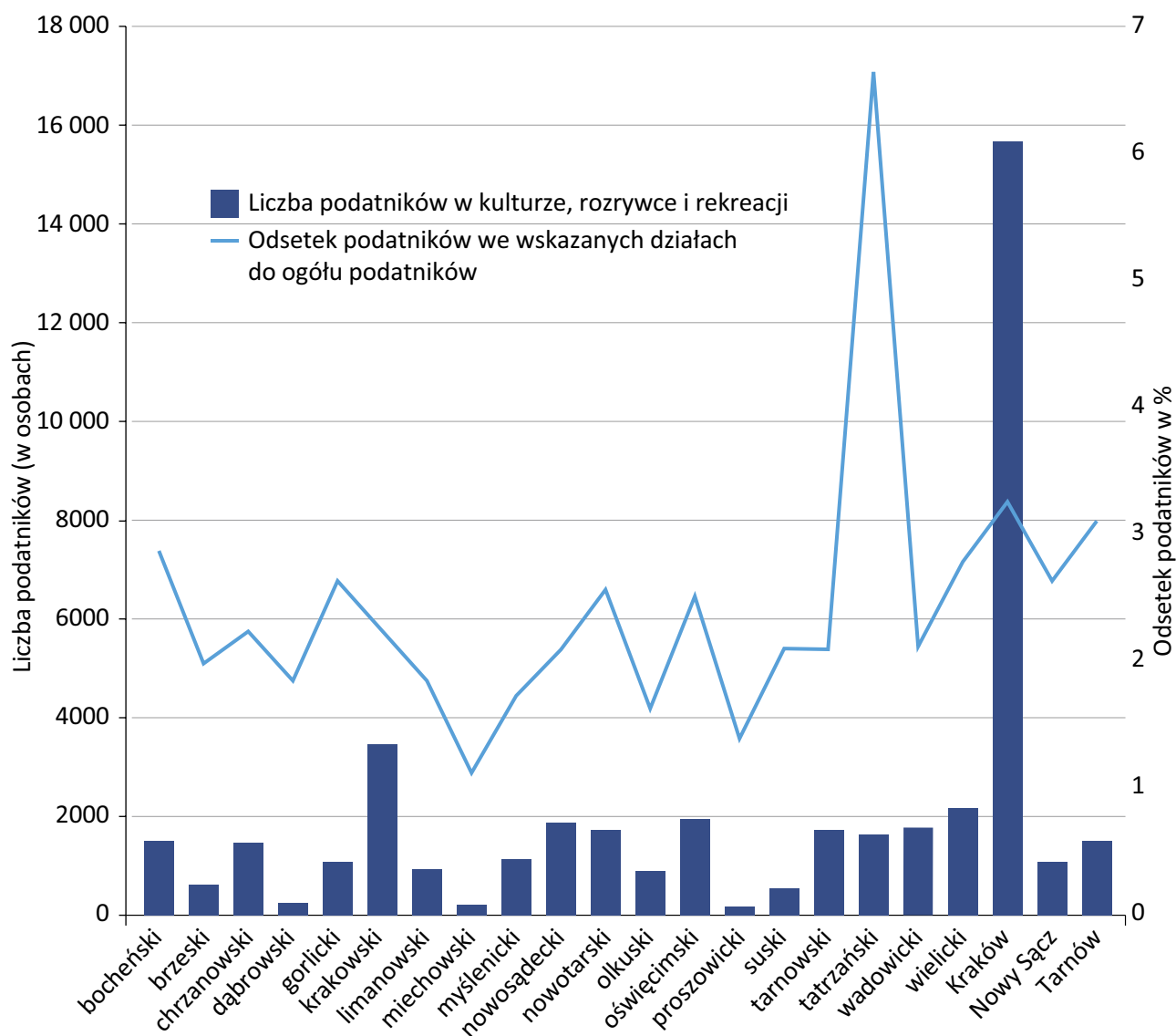

Kultura, rozrywka, rekreacja

Omawiany w tym rozdziale zakres działalności obejmuje: działalność wydawniczą, działalność twórczą związaną z kulturą i rozrywką (m.in. artystyczną i literacką działalność twórczą, działalność związaną z wystawianiem przedstawień), działalność bibliotek, archiwów, muzeów, działalność związaną ze sportem oraz działalność związaną z rozrywką i rekreacją (np. wesole miasteczka, siłownie). Jest to więc bardzo szerokie spektrum działalności. Zakaz gromadzenia się położył tamę na działalności instytucji kultury, sportu i wypoczynku. Począwszy od odwoływanych spektakli teatralnych, seansów filmowych, zawieszonych rozgrywek sportowych po zakaz wstępu do lasów i parków skutecznie ograniczył, a nawet zablokował wszelkie aktywności w tym wymiarze. W efekcie w trudnej sytuacji mogło znaleźć się 43,1 tys. podatników z Małopolski związanych z tymi rodzajami działalności. W odniesieniu do wszystkich podatników podatku dochodowego grupa osób związana z kulturą, rozrywką i rekreacją stanowi 2,6%, i średnią tę przekraczają wskaźniki dla 6 powiatów. Najwyższy, wynoszący 6,6%, wyliczony został dla powiatu tatrzańskiego, za nim Kraków – 3,3% i Tarnów – 3,1%

Wykres 9.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanym z kulturą rozrywką i rekreacją wg powiatów

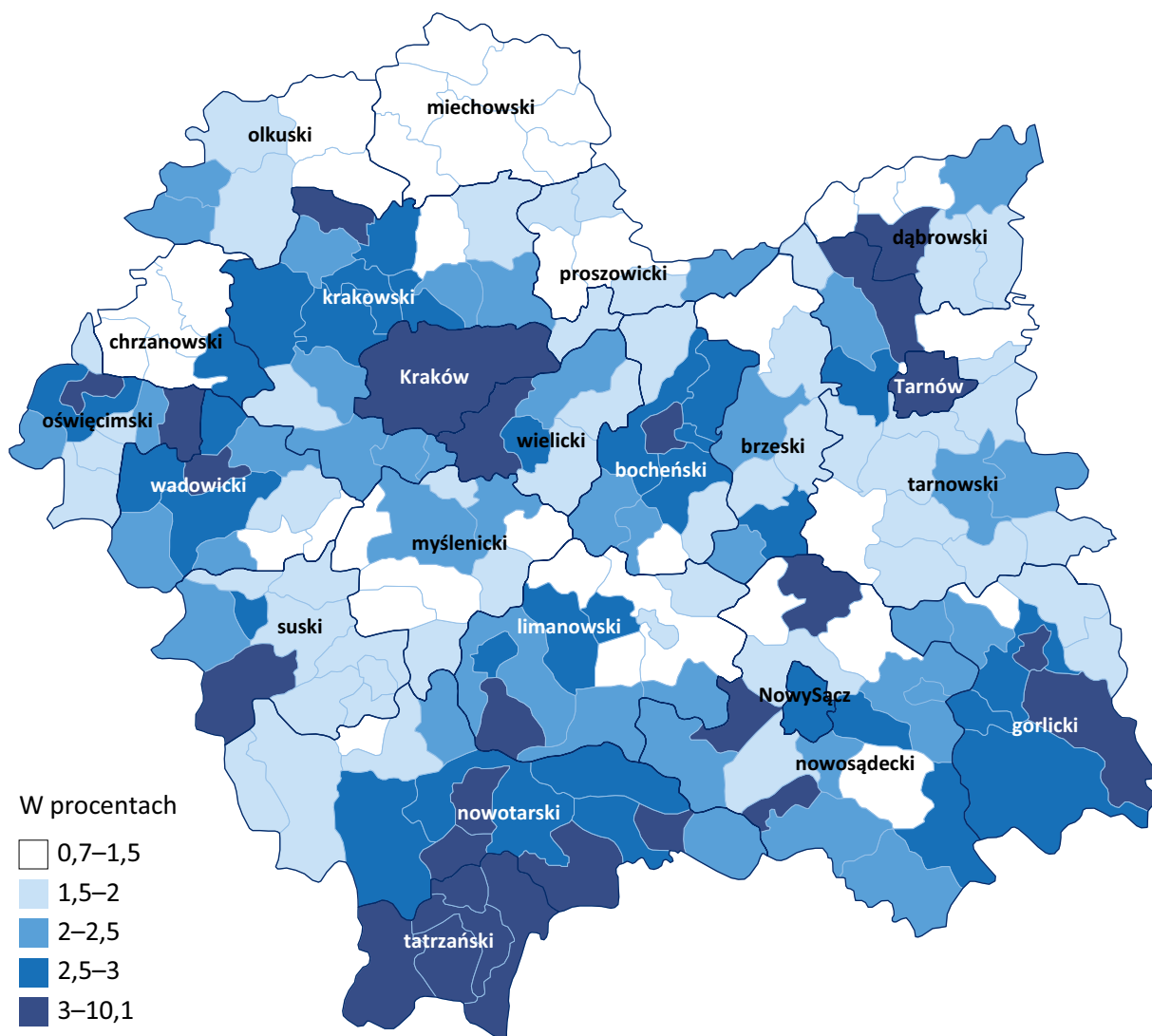

Źródło: opracowanie własne.

W przekroju gminnym udział podatników związanych z kulturą i rekreacją w stosunku do wszystkich podatników jest, podobnie jak w przypadku turystyki, zdominowany przez gminy górskie, zwłaszcza z powiatu tatrzańskiego: Bukowina Tatrzańska – 10,0%, Zakopane – 6,2%, Poronin – 6,2%, Kościelisko – 5,7%. Średnią wojewódzką przekraczają wskaźniki z 38 gmin.

Mapa 10.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom związanym z kulturą, rozrywką i rekreacją w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

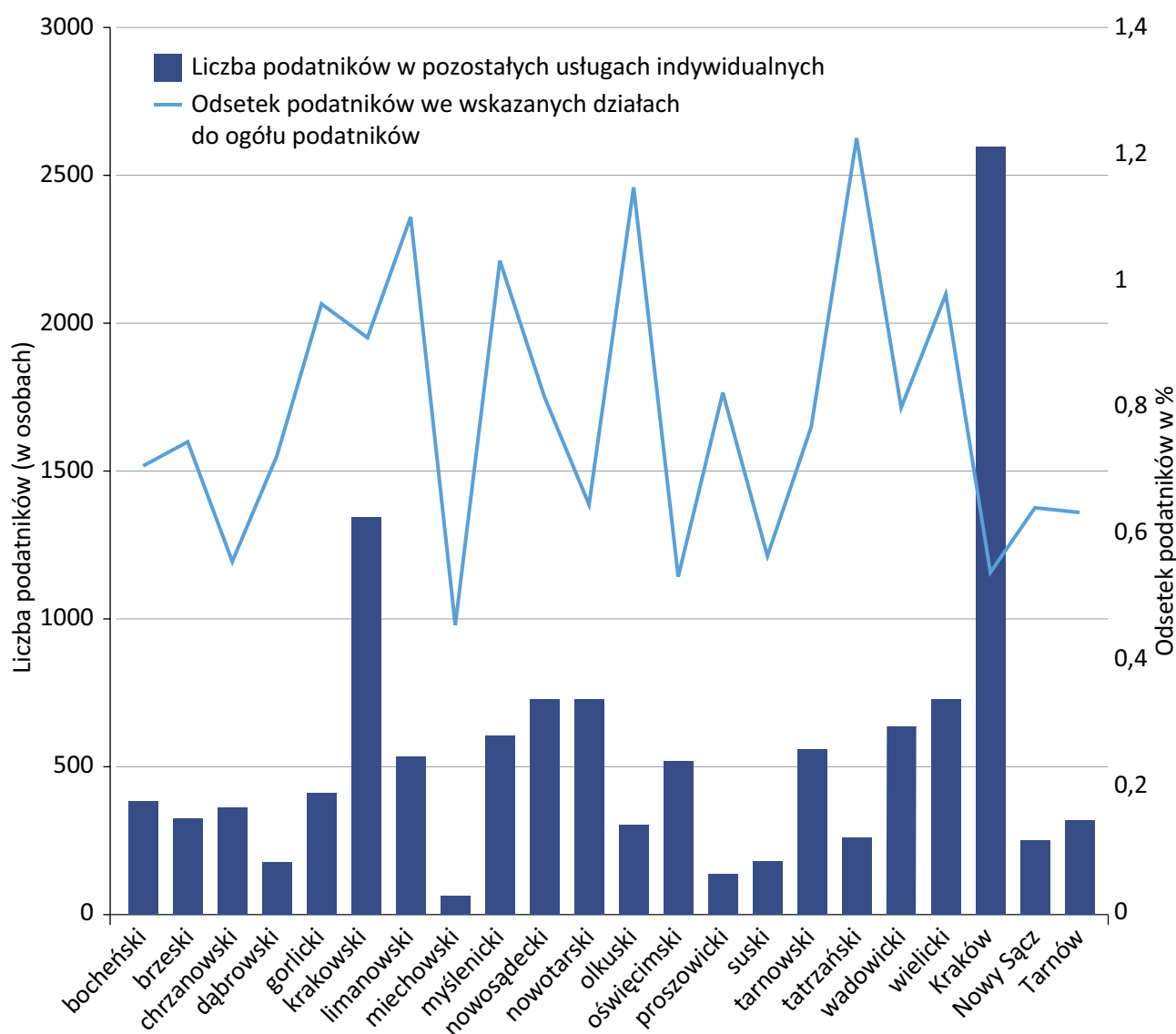
Źródło: opracowanie własne.

Usługi pozostałe

Do usług pozostałych zaliczono jedynie usługi indywidualne w zakresie usług fryzjerskich i kosmetycznych oraz usługi w zakresie poprawy kondycji fizycznej (fizjoterapeuci). Za 2019 rok płatnicy przekazali 12,0 tys. informacji podatkowych PIT-11 osobom wykonującym prace na rzecz tych działalności. Stanowi to 0,7% wszystkich informacji podatkowych. Zróżnicowanie powiatowe sięga od 0,46% w powiecie miechowskim, do 1,23% w powiecie tatrzańskim.

Wykres 10.

Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanych z pozostałymi usługami indywidualnymi wg powiatów

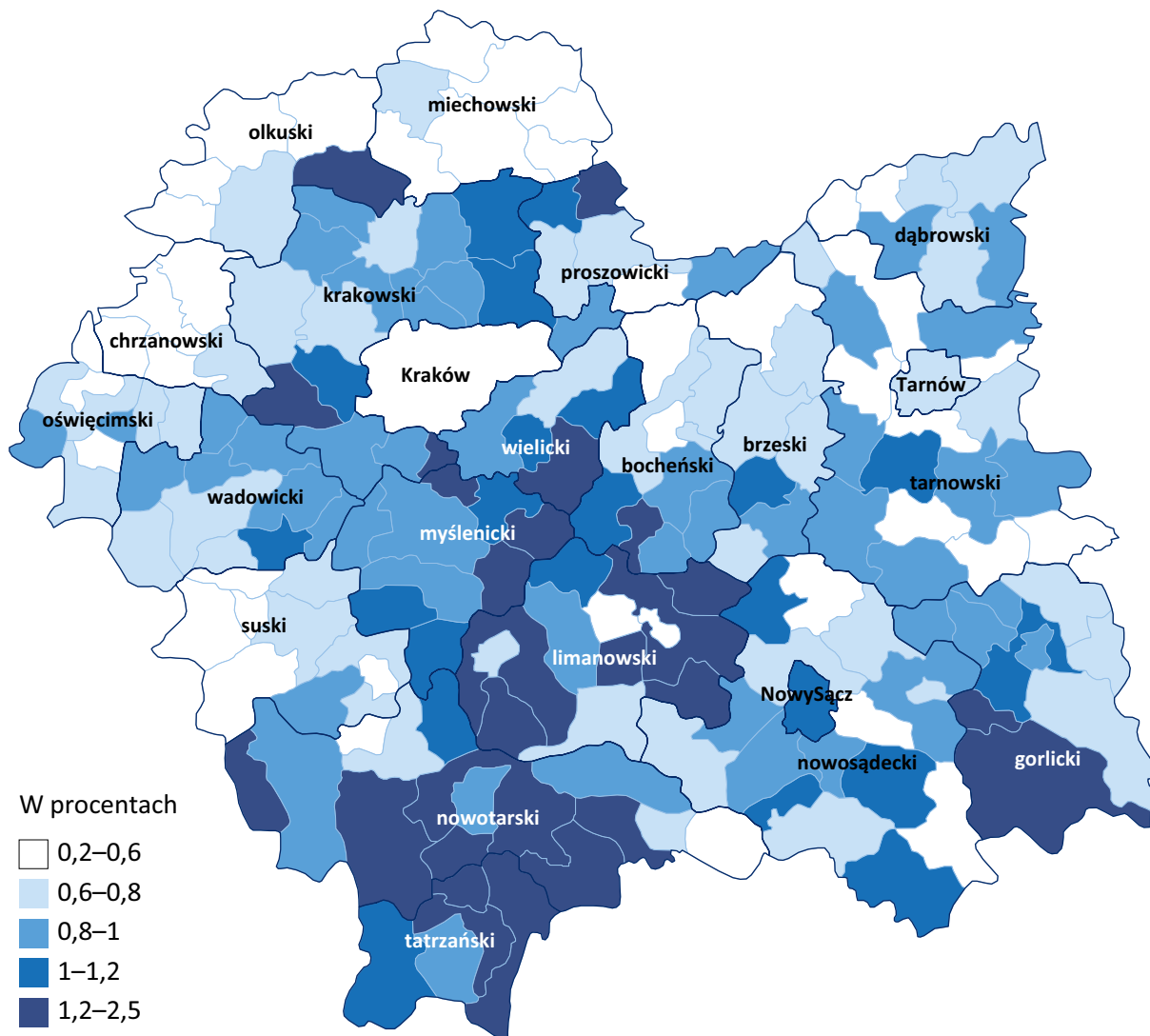
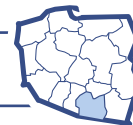

Źródło: opracowanie własne.

Zróżnicowanie znaczenia tych działalności dla gmin jest trudne do interpretacji – największe wartości odnotowano dla Białego Dunajca – 2,4%, Ujścia Gorlickiego – 2,4% i Szaflar – 2,0%.

Mapa 11.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z pozostałych usług indywidualnych w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

Razem działalności zagrożone

Wskazane w poprzednich rozdziałach rodzaje działalności, których działalność może być potencjalnie zagrożona w okresie epidemii, dobrane zostały na podstawie informacji wynikających z publikowanych aktów prawnych i badań statystycznych statystyki publicznej, jak również z doniesień medialnych. Przytaczane liczby podatników stanowią jedynie szacunek wielkości problemów, z którymi musiałaby się zmierzyć administracja wszystkich szczebli przy rozwiązywaniu powstałych problemów. Nawet przy stopniowym uwalnianiu poszczególnych działalności, musi upłynąć pewien okres pozwalający na ponowne przywrócenie wzajemnych powiązań i kontaktów oraz na odzyskanie zaufania klientów.

Przedstawiona analiza wskazała, iż w województwie małopolskim podatnicy pracujący na rzecz omawianych rodzajów działalności otrzymali ok. 280 tys. dokumentów podatkowych PIT-11. Nawet jeśli jakąś grupę wśród nich stanowią osoby otrzymujące PIT-y od kilku płatników, to i tak jest to olbrzymia zbiorowość. Ponadto brak dochodu oznacza brak podatków, a więc automatyczne ograniczenie realizacji zadań publicznych. Trzeba mieć jednak nadzieję, że czarny scenariusz nigdy się nie spełni, a niniejsze rozważania będą miały jedynie wymiar teoretyczny. Wydaje się, że stosunkowo najszybciej odtworzony zostanie popyt na meble, odzież, obuwie, co wraz z otwarciem sklepów zmniejszy poziom zagrożenia o połowę. Co do pozostałych rodzajów działalności to wszelkie prognozowanie obarczone jest zbyt dużym błędem.

Tabela 1. Liczba podatników podatku dochodowego w 2019 roku wg wybranych rodzajów działalności i powiatów województwa małopolskiego

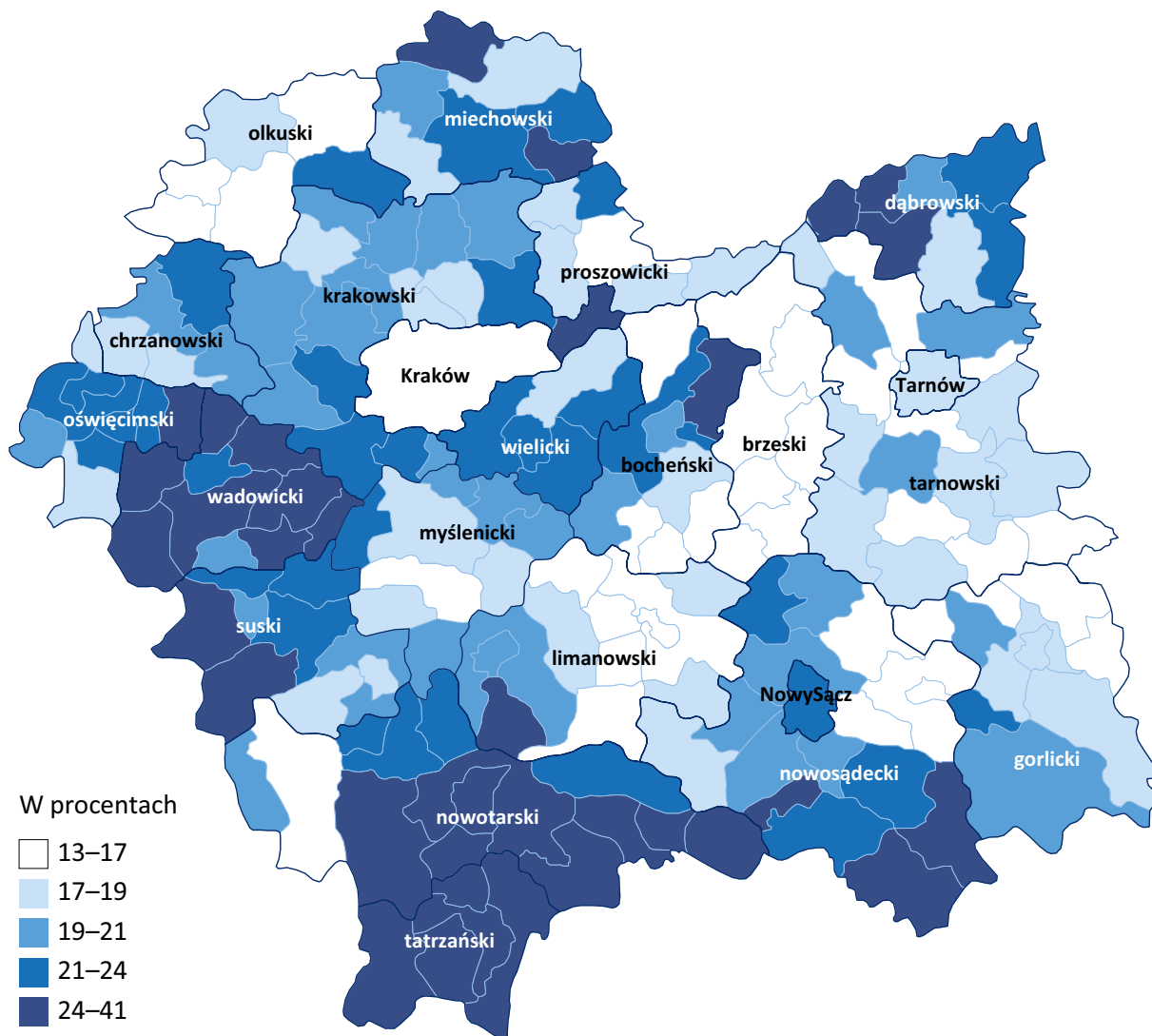
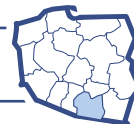
Powiat	RODZAJ DZIAŁALNOŚCI							Razem
	Przemysł	Handel	Transport	Gastronomia	Turystyka	Kultura, rozrywka, rekreacja	Usługi pozostałe	
bocheński	1646	2582	401	1594	694	1455	369	8741
brzeski	407	2112	210	810	303	776	286	4904
chrzanowski	2981	2860	373	1437	389	1419	352	9811
dąbrowski	592	1955	74	263	127	373	148	3532
gorlicki	391	2498	336	868	359	1070	402	5924
krakowski	3857	10 279	1300	4124	1886	3242	1307	25 995
limanowski	871	2848	408	1058	473	878	527	7063
miechowski	167	1247	317	341	288	238	93	2691
myślenicki	1903	3836	411	1580	580	1074	616	10 000
nowosądecki	1293	5065	758	2234	1814	1899	716	13 779
nowotarski	2782	4568	682	2396	2171	1625	718	14 942
olkuski	836	2714	372	1096	408	901	301	6628
oświęcimski	5485	3523	508	1537	548	1952	512	14 065
proszowicki	232	1047	117	438	137	243	141	2355
suski	2154	1788	296	589	400	676	183	6086
tarnowski	1300	4736	518	1306	684	1597	591	10 732
tatrzański	184	1470	677	1748	2654	1548	288	8569
wadowicki	9434	5692	483	1252	898	1700	634	20 093
wielicki	2187	4667	807	1971	1309	2140	717	13 798
Kraków	6886	25 884	4156	13 737	7385	15 681	2591	76 320
Nowy Sącz	536	2712	269	838	358	1106	240	6059
Tarnów	747	3209	333	849	552	1524	302	7516
Małopolska	46 871	97 292	13 806	42 066	24 417	43 117	12 034	279 603

Źródło: opracowanie własne.

W ujęciu gminnym szczególną uwagę należy zwrócić na obszary Małopolski południowej, gdzie głównym źródłem utrzymania są dochody z turystyki i obsługi ruchu turystycznego. Dekoniunktura na tych obszarach może trwać dłużej i może być głębsza niż w innych regionach. Wysoki poziom zagrożenia w pesymistycznych scenariuszach może wystąpić również na terenach zamieszkałych przez podatników pracujących przy produkcji mebli, wyrobów odzieżowych, obuwia. Wydaje się jednak, iż popyt na te towary powinien szybko powrócić.

Mapa 12.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z działalności zagrożonych w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski

1. Wyhamowanie przyrostu liczby podatników może wiązać się z wyczerpywaniem własnych rezerw rynku pracy.
2. Widoczny jest niewielki trend spadkowy w zakresie udziału firm spoza województwa jako płatników podatku dochodowego dla podatników zamieszkałych w Małopolsce.
3. Zmienia się struktura podatników wg rodzaju działalności – spada liczba wydanych informacji podatkowych w handlu i budownictwie, wzrasta w usługach. Być może jest to efektem zatrudniania w tych branżach obcokrajowców.
4. Zagrożenie związane z epidemią koronawirusa może dotknąć nawet ponad 200 tys. pracowników. Szczególnej troski wymagają gminy związane z turystyką.

Spis map, tabel, wykresów

Mapa 1.	Zmiana liczby wydanych informacji podatkowych PIT-11 w 2019 w porównaniu do roku poprzedniego w gminach województwa małopolskiego	7
Mapa 2.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydany przez płatników mających siedzibę w Małopolsce	10
Mapa 3.	Odsetek pracujących w miejscowości zamieszkania w powiatach województwa małopolskiego	12
Mapa 4.	Odsetek pracujących w miejscowości zamieszkania w gminach województwa małopolskiego	13
Mapa 5.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom ze wskazanych działów produkcji w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	17
Mapa 6.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom ze wskazanych działów handlu w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	19
Mapa 7.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom ze wskazanych działów transportu pasażerskiego w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	21
Mapa 8.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z gastronomii w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	23
Mapa 9.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z działalności turystycznej w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	25
Mapa 10.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom związanym z kulturą, rozrywką i rekreacją w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	27
Mapa 11.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z pozostałych usług indywidualnych w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych.	29
Mapa 12.	Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom z działalności zagrożonych w liczbie wszystkich wydanych informacji podatkowych	31
Tabela 1.	Liczba podatników podatku dochodowego w 2019 roku wg wybranych rodzajów działalności i powiatów województwa małopolskiego	30
Wykres 1.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach” przekazanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego w latach 2013–2019	6
Wykres 2.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach” przekazanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego wg grup sekcji PKD.	8
Wykres 3.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach” przekazanych podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego wg sekcji i zmiana liczebności w stosunku do roku poprzedniego. . . .	9
Wykres 4.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom z wybranych działów przemysłu wg powiatów	15
Wykres 5.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom z wybranych działów handlu wg powiatów	18
Wykres 6.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom z wybranych działów transportu wg powiatów	20
Wykres 7.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanych z gastronomią wg powiatów	22
Wykres 8.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanych z turystyką wg powiatów.	24
Wykres 9.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanych z kulturą rozrywką i rekreacją wg powiatów	26
Wykres 10.	Liczba „Informacji o uzyskanych dochodach PIT-11” przekazanych podatnikom związanych z pozostałymi usługami indywidualnymi wg powiatów	28

Małopolskie
Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Zrównoważonego Rozwoju
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISBN: 978-83-66580-07-6

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Rzeczpospolita
Polska

 MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

